

Omakoti

ROVANIEMI » NUMERO 1/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Helpotusta kesähelteille: vinkit kodin viilentämiseen

Nuhruisen julkisivun ensiavuksi
riittää usein pesu

19

Säännöllinen huolto pidentää
katon elinkaarta

22

Lasitukset terassille ja parvekkeelle, kotiin ja mökille.

Aloita lasituksen suunnittelu nyt ja nauti uudesta monikäyttöisemmästä terassista joka säällä.

Varaa maksuton suunnittelukäynti

Valtuutettu Lumon ja Visor jälleenmyyjä
Pohjoisen Lasipalvelu Oy
Joonas Tölli 044 977 4950

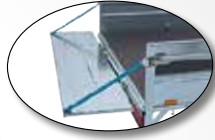
Terassilasit | Parvekelasit
Kaihtimet | Kaiteet | Huolto

lumon.fi
visor.fi

Erikoisvarusteltu ja erittäin vahva AKU CP 350-LH PRO

- Asennettuna:**
- Kelkkavarustus
  - Musta 100 cm kuomu
  - Kipin kaasujousi
  - Työkalulaatikko
  - Lavan koko 350 x 150 cm
  - Kantavuus 509 kg
  - Kokonaispaino 825 kg
  - Laitakorkeus 40 cm
  - Lehtijouset

TARJOUS! 2890 €
Norm. 3677 €

Uuden sukupolven venetraileri AKU BX750-LW PRO

- Hitsattu, upposinkitty runko
- Valorunko toimii askelmana
- Led-valot aiempaa korkeammalla, parempi suoja vedeltä
- Poikkipalkit (kölitaso) 90 mm alempana
- Vetoaisan pituussäätö 200 mm
- 4-lehtiset KNOTT-lehtijouset
- Vahvistettu vetopää (1500 kg)
- Vahvistettu tukipyörän kiinnitys
- Kokonaispaino 750 kg
- Kantavuus 564 kg
- Pituus 545 cm, leveys 209 cm
- Maksimi veneen pituus 540 cm

TARJOUS! 1450 €
Norm. 1804 €

2 kpl KULKUTASOJA KAUPANPÄÄLLE!

**AGCO
SUOMI**

AGCO SUOMI OY
Alatie 2 C2
Rovaniemi
www.agcosuomi.fi

VALTRA

Varaosat (8-16.30)
Sähköposti:

FENDT

Teemu Saajo, 040 760 8925 • Joni Karjalainen, 040 670 1079
etunimi.sukunimi@agcocorp.com

Omakoti- ja mökkikäyttäjän valinta JAPA 315+ BES ROAD -tieliikennemalli

- Kompakti paketti omatarvetuotantoon
- Hyvä vaikka vuokrakoneeksi, mökille tai naapuruston kesken ostettavaksi
- Käyttövoimana traktorin PTO, sähkö- tai polttomoottori
- Helppo ja turvallinen käyttää
- Helposti liikuteltava
- Hydraulinen 1,7 m poistokaukalo, tai 2,3 m tai 3,8 m poistokuljetin
- Nerokas suunnittelu mahdollistaa halkaisuliikkeen pituuden jatkuvan hallinnan; 33 cm puulle riittää noin 35 cm halkaisuliike
- Lisävarusteina mm. puunnostin, mekaaninen poistokuljettimen kääntö ja kuusiosainen kirves

Japa 315+ Road TARJOUS! 14 990 €

**JAPA 315+ Road
Puunnostimella TARJOUS! 16 790 €**

Kysy myös muitakin AKU- ja JAPA-malleja!

Hinnat niin kauan kuin tavaraa riittää. Sisältää alv 25,5 %.

TERASSILASIKAUSI ON NYT!

Kysy myös edulliset rahoitusvaihtoehdot!

alutec Terassi- ja parvekelasit alueellasi myy:

AP-Lasi Oy

Pasi: 040 734 2990
Ekku: 040 734 2991
info@ap-lasi.com

Lukkatie 4
Rovaniemi
www.aplasi.fi

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen
Nro 1/2025 vko 18
Nro 2/2025 vko 24
Nro 3/2025 vko 38
Nro 4/2025 vko 46

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 12 000 kpl

Pientalot Rovaniemen
seutukunnassa.

* Jakelussa myös Rakentaja
2025-messuilla 26.-27.4.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja
ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Kaleva Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten jul-
kaisusääntöjä. Reklamaatiot on
tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen
julkaisemisesta Media Potentia
Oy:lle. Suurin mahdollinen vas-
tuu ilmoituksen julkaisemisessa
sattuneesta virheestä tai poisjää-
misestä sekä sen aiheuttamista
vahingoista on ilmoituksen hinta.
Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu
aineistopäivän jälkeen Media Po-
tentia Oy ei ole velvollinen korvaa-
maan painovirheitä. Ilmoituksesta
lähetetään oikovedos sopimuksen
mukaan.Peruutukset viimeistään
aineistopäivänä. Jos ilmoitus on
ehditty valmistaa ennen peruut-
tusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoi-
tuksen hinnasta.

16
Kaikki irti
lyhyestäkin
kesästä

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Selviytymisohjeet hellekesään
- 11 Lakipalsta
- 12 Salaojitus kuntoon
- 16 Toimiva ja viihtyisä kesäpiha
- 19 Omakotitalon julkisivun käsittely
- 22 Kattohuoltoa eri kattotyypeille
- 24 Kotitalousvähennys ja kotityöpalvelut
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Sopeutumista
muuttuviin
olosuhteisiin

Kevät on omakotitaloasujalle innostavaa aikaa. Kun routa
hellittää, pihan puolella päästään vihdoin taas tositoimiin.

Viime vuosina tuttuihin pihatöihin on tosin saatettu päästä
totuttua aikaisemmin. Lumen sulaminen on aikaistunut lä-
hes koko maan alueella, mikä vaikuttaa samalla kasvillisuu-
den talvehtimiseen.

Ilmaston lämpeneminen on ylipäättään alkanut näkyä myös
kasvien menestymisvyöhykkeissä Suomessa. Monien lajien
kasvumahdollisuudet parantuvat, mutta samalla lämpene-
minen tuo myös haasteita kasvien selviytymiseen. Hellejak-
sot ovat lisääntyneet ja pitkittyneet, ja vaikka keskimäärin
sademäärät ovat kasvaneet, erityisesti Etelä- ja Keski-Suo-
messä kuivuuden riski on kesäisin kasvanut.

Nämä ovat asioita, jotka puutarhaharrastaja on saattanut
havaita omakohtaisesti. Niihin onkin siis hyvä varautua ja
huomioida muuttuvat olosuhteet jo hyvissä ajoin keväällä,
kun pihan kasvihankinnat ovat suunnitteilla.

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Kattila-arinat, Kiuasarinat, Pystyuuni takka,
Takkasydän arinat ja Kamiina-arinat, ym.

LEIKKAA TALTEEN

Joka vuodenaikaan
jokaiseen tulisijaan
energiatehokas Aalto-Arina!

- Puut syttyvät paremmin
- Tehokkaampi palotapahtuma
- Puhtaammat savukaasut
- Puun säästö 15-30 %

Valmistus ja myynti:
Metallitekniikka Hannu Laajala
www.aaltoarina.fi, arinatilaus@aaltoarina.fi

PÄIVITÄ TULISIJASI AALTO-ARINALLA
www.aaltoarina.fi P. 040 543 8706

Napapiirin Keittiötukku

Yksi on edullisin!
Napapiirin Keittiötukku
tarjoaa taatusti laadukkaita
kiintokalusteita kotiisi!

Marttiintie 4, Rovaniemi
P. 016 342 1075
myynti@keittiotukku.net
Avoinna: ma-pe 9-17

Laaja kalustehelavalikoima!

Asennustyöt YLI 43v KOKEMUKSELLA!
Kysy rahoitusmahdollisuutta.
Keittiöt, komerot, liukuovet, altaat, kalustevalot yms.

www.keittiotukku.net
KEITTIÖ
TUKKU

suomen vahvimmat
PLATINA
Napapiirin Keittiötukku
Kaluste ALAVA Oy
FI21025776 | 2020-2024

» LYHYESTI

Ammattilaisen 7 vinkkiä onnistuneeseen mullanvaihtoon

Helmikuussa luonnonvalon lisääntyminen herättelee viherkasvit talvilevosta uuteen kasvuun. Kasvun käynnistyminen on paras hetki vaihtaa kasvien ruukkuun uusi multa.

Mullanvaihto ei yleensä ole kasvin hoidossa se mukavimmaksi koettu askare, joten se helposti siirtyy hamaan tulevaisuuteen. Jos ymmärtää mullanvaihdon merkityksen, se tulee varmemmin tehtyä ajallaan, Biolanin puutarhanuvoja **Riikka Kerttula** uskoo.

Harva tietää todelliset syyt mullanvaihdolle. Ruukun jääminen liian pieneksi on vain yksi syy vaihtaa viherkasvin multa. Paljon tärkeämpää on huolehtia mullan kuohkeasta rakenteesta ja oikeasta ravinnepitoisuudesta.

Viherkasvia on voitu kastella ja lannoittaa säännöllisesti, mutta silti se alkaa roikottaa lehtiään alakuloisesti. Kasvi näyttää nuutuneelta, vaikka multa on kosteaa.

Tällainen nuupahtanut viherkasvi on todella yleinen näky kotien kukkaikkunalla. Ja oikeastaan vielä yleisempää vedenpuutteelta näyttävä velttous on suurissa kestokasteluruukuissa kasvavilla viherkasveilla. Mitä harvemmin mullanvaihtoon viitsitään ryhtyä, sitä enemmän ruukun multa ehtii kertyä kasteluvedestä ja lannoitteista sekä kalkkia että suoloja. Vähitellen mullan suolapitoisuus nousee haitallisen korkeaksi. Väkevöityneestä mullasta kasvi

ei saa enää riittävästi vettä, vaikka multa olisi sopivan kostea. Siksi kasvi nuutuu. Varmin tapa välttää mullan väkevöityminen ja kasvi-kuolemat, on vuosittainen mullanvaihto, vinkkaa Kerttula.

Ruukussa multa maatuu vähitellen ja samalla se tiivistyy. Tiivistyneessä mullassa kasvin juuret eivät saa happea ja ne voivat tukehtua. Jos kukkamulta tuntuu käteen ihanan samettiselta ja pehmeältä, se ei tarkoita, että multa olisi kasvin juurille paras mahdollinen. Mullassa pitää olla kestävä rakenne, jotta se säilyttää ilmaavuutensa mahdollisimman pitkään.

Mitä turvepitoisempaa kukkamulta on, sitä nopeammin se maatuu ruukussa. Etenkin pitkäikäisille kasveille ja suuriin ruukkuihin kannattaa valita kompostoimalla valmistettu multa. Kompostoinnin aikana syntyy pitkäkestoista humusta, joka muodostaa multaun kestäviä muruja. Murustunut multa säilyttää ilmavan rakenteensa ruukussa useamman vuoden ajan, kertoo Kerttula.

Jotta multaun muodostuu toivottu mururakenne, multa esikostutetaan ennen ruukutusta. Tarvittava määrä multaa laitetaan esimerkiksi pesuvatiin, johon lisätään desilitra vettä jokaista multalitraa kohti. Vesi sekoitetaan multaun käsin möyhimällä ja samalla multa murustuu.

Ammattilaisen 7 vinkkiä onnistuneeseen mullanvaihtoon

1. Kastele viherkasvi kunnolla jo mullanvaihtoa edeltävänä päivänä. Kasteltu kasvi irtoaa paremmin ruukustaan, multa pehmenee ja juuret sietävät enemmän käsittelyä. Kasteltu kasvi on myös hyvässä nestejännityksessä ja kestää paremmin juurten pienet vioitukset.

2. Valitse kasvillesi sopiva uusi multa. Yleiskukkamullat sopivat useimmille viherkasveille, mutta tasakosteassa viihtyvät kasvit kannattaa istuttaa vesisäiliölliseen ruukkuun viherkasvultaan ja taas kuivassa viihtyvät kasvit, kuten kaktukset, istutetaan hiekkapitoiseen kaktusmultaan.

3. Kostuta uusi multa erillisessä astiassa ennen ruukutusta. Näin multaun muodostuu kestävä mururakenne. Lisää 1 dl vettä multalitraa kohti, ja sekoita vesi multaun käsin möyhentämällä.

4. Karistele vanha multa juuripaakusta. Jos lannoituksen mukana multaun kertyy ylimääräisiä suoloja, ne nousevat kastelun jälkeen haihduntavirtauksen mukana mullan pintaan. Siksi on erityisen tärkeää kaapia pois kaikki irtomulta juuripaakun yläosasta. Leikkaa myös ruskettuneet juurenosat pois ennen uutta istutusta.

5. Valitse halkaisijaltaan pari senttiä edellistä isompi ruukku. Laita ruukun pohjalle salaojaksi ruukkusoraa, joka estää liiallisen kosteuden kertymisen ruukun pohjalle. Salaojakerroksen päälle laitetaan multaa sen verran, että kasvi tulee entiseen syvyyteensä.

6. Lisää uutta multaa. Valuta multaa juuripaakun reunoille ja tiivistä se hellävaraisesti sormin painelemalla. Älä lisää multaa ruukun yläreunaan asti, vaan jätä kunnollinen kasteluvara.

7. Älä kastele mullanvaihdon jälkeen. Jos kasvi on kasteltu hyvin ennen mullanvaihtoa ja uusi multa on esikostutettu ennen käyttöä, riittää mullanvaihdon yhteydessä lehtien sumutteleminen. Runsas kastelu mullanvaihdon yhteydessä aiheuttaa mullan liettymistä ja kuivuessaan liettynyt multa kovettuu yhtenäiseksi köntiksi. Kastelu aloitetaan varovasti pienissä erissä vasta muutama päivä mullanvaihdon jälkeen.

Biolan Oy

Avustus öljylämmityksestä luopumiseksi on päättymässä – tukea ehtii hakea vielä hetken

Omakoti- ja paritaloihin voi vielä saada ELY-keskuksen 4 000 tai 2 500 euron avustuksen öljy- tai maakaasulämmityksestä luopumiseen. Avustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että öljy- tai maakaasulämmitysjärjestelmä poistetaan rakennuksesta.

– Pientaloille on myönnetty avustuksia öljylämmityksestä luopumiseen vuodesta 2020 alkaen yhteensä noin 122 miljoonaa euroa, kaiken kaikkiaan yli 31 000 hakijalle. Niillä on tuettu siirtymistä puhtaampaan lämmitysmuotoon, joka on yksi tärkeimmistä kotitalouden ilmasto-vaikutuksia vähentävistä teoista, kertoo ryhmäpäällikkö **Sabina Mäki** Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Omakoti- ja paritalojen öljy- ja maakaasulämmitykselle on monia vaihtoehtoja. Suosittuja ovat maa- ja ilma-vesilämpöpumput sekä kaukolämpö. Vaihtoehtojen vertailu kannattaa, jot-

ta löytää omaan taloonsa sopivan ja taloudellisesti järkevän ratkaisun.

Öljyn tai maakaasun korvaaminen uusiutuvala energialla vähentää talon ostoenergian määrää ja kustannuksia. Lämmitystavan vaihdon yhteydessä on kannattavaa myös hoitaa talon energiatehokkuus kuntoon. Kun talon energiankulutus on pienempi, voi säästää sekä lämmityskustannuksissa että uuden lämmitysjärjestelmän mitoituksessa.

Nopea ja helppo sähköinen avustushaku

Avustusta pientalon öljylämmityksestä luopumiseen on helppointa hakea sähköisesti. Vaihtoehtoisesti voi myös käyttää tulostettavia lomakkeita. Tarkemmat ohjeet avustuksen hakemiseen ELY-keskuksen verkkosivuilla, jonne myös päivitetään avustuksen hakemisen päät-

tymisen tarkka päivämäärä.

Avustuksista ja niiden hakemisesta saa lisätietoa ELY-keskuksen ympäristöasioiden asiakaspalvelusta.

- Sähköposti: ympariston.asiakaspalvelu@ely-keskus.fi
- Puhelin: 0295 020 900 (ma–pe klo 9–16, pvm/mpm)
- Ympäristöasioiden asiakaspalvelu ELY-keskuksen verkkosivuilla

Öljylämmityksen korvaavan lämmitysmuodon valintaan saat teknistä neuvontaa Motivasta. Motivan verkkosivuilta löydät lisätietoja öljylämmityksen vaihdon hyödyistä.

- Sähköposti: kuluttajaneuvonta@motiva.fi
- Puhelin: 09 6122 5150 (ma ja pe klo 9–12).
- www.motiva.fi/oljylammityksen-vaihtajalle

Vuoden käsityötekniikka 2025: Korjaaminen ja kunnostus on välittämistä

Taitoliitto on valinnut vuoden 2025 käsityötekniikaksi korjaamisen ja kunnostuksen. Valinnalla halutaan korostaa käsityötaitojen merkitystä kestäväen kulutuksen edistämisessä ja tuotteiden elinkaaren pidentämisessä. Korjaamisen ja kunnostamisen perustaidot ovat tärkeitä kansalaistaitoja, joita jokaisen olisi hyvä osata. Kun osaamme huolehtia säännöllisesti kenkien huollosta, puisen leikkuulaudan puhdistuksesta ja öljyamisestä, ommella irronneen napin vaatteeseen tai parsia reiän rakkaassa villapaidassa, voimme pienillä toimenpiteillä vaikuttaa näiden arkisten käyttötuotteiden kestävyys- ja käyttöiän jatkamiseen, sen sijaan, että rikki mennyt päätyisi ympäristöä kuormittavaksi jätteeksi

– Kiinnostus korjaustaitoja kohtaan on viime vuosina kasvanut – entistä useampi haluaa kertakäyttökulttuurin sijaan omaksua kestävämpiä tapoja käyttää ja huoltaa omistamiaan tuotteita, sanoo Taitoliiton toiminnanjohtaja **Minna Hyytiäinen**.

Korjaaminen ja kunnostus ovat taitoja, joita jokaisen kannattaa opetella. Yksinkertaisetkin

korjaustaidot pidentävät esineiden käyttöikää merkittävästi ja vähentävät tarpeetonta kulu- tusta.

Taitoliitossa toivotaan, että teemavuosi in- nostaisi jokaisen suomalaisen opettelemaan vuoden aikana ainakin yhden itselleen uuden korjaamisen taidon, korjaamaan jonkin arkiesi- neen tai korjauttamaan jonkin rikkinäisen esi- neen ammattilaisella.

Käsityöllinen korjaaminen kattaa laajan kir- jon tekniikoita vaatteiden paikkaamisesta huo- nekalujen entisöintiin tai remontointiin. Monis- sa tapauksissa pienet korjaukset onnistuvat kotona perustaidoilla ja -työvälineillä.

Aloittelijallekin opeteltavaksi sopivia korjaus- taitoja ovat esimerkiksi:

- Napin ompelu ja yksinkertaiset parsimistyöt.
- Puuesineiden hionta ja pintakäsittely.
- Pyörän perushuolto ja renkaan paikkaus.
- Kodin tekstiilien kuten verhojen ja tynyjen korjausompelu tai pienet vaatteiden korjaus- muokkaukset.
- Kenkien huolto.

Vaativammat korjaustyöt edellyttävät am- mattilaisen osaamista. Käsityöalan ammatti- laiset ovat avainasemassa arvokkaiden esinei- den kunnostuksessa ja perinteisten korjaus- tekniikoiden säilyttämisessä. Ammattilaisilla onkin korvaamaton rooli vaativien korjaus- töiden toteuttamisessa. Esimerkiksi vanho- jen huonekalujen entisöinti, vanhan rakennuk- sen remontointi tai vintage-vaatteiden korja- us vaativat syvällistä materiaalien ja tekniikoi- den tuntemusta.

Korjaamisen yhteiskunnallinen merkitys ko- rostuu aikana, jolloin ilmastomuutos ja luon- nonvarojen kestävä käyttö ovat keskeisiä huo- lenaiheita. Käsityöllinen korjaaminen voi vä- hentää kotitalouksien tarpeetonta kulutusta sekä tukea paikallista käsityöryrittäjyyttä.

Taitoyhdistykset järjestävät vuoden 2025 aikana korjausaiheisia työpajoja ja kursseja ympäri Suomen. Taitoliitto julkaisee veruko- sivuillaan vuoden aikana monia korjaamisen perusohjeita ja vinkkejä. Kurssi- ja tapahtu- makalenteri ja lisätietoja löytyvät osoitteesta www.taito.fi.

Tuuletin on yleinen viilennyslaite, koska se on kevyt ja helppo käyttää. Sen vaikutus perustuu ilman liikkeeseen, eikä se tosiasiassa alenna sisäilman lämpötilaa.

Teksti: Ulla Sirén

Kesän mukana saapuvat hiostavat huolet

Kesän lämpöä odotetaan parhaillaan kuin unelman täyttymystä. On kuitenkin hyvä muistaa, että helle tuo väistämättä mukanaan myös hankaluuksia – ja tietyille ryhmille jopa hengenvaaran.

Kevät ja kesä lähestyvät, ja niiden myötä aika, jolloin helle uhkaa taas nostaa kodin sisälämpötilan yli sietorajan. Hiostavia huolia kannattaa torjua varautumalla ajoissa, sillä keskellä hellekautta apukeinoja voi olla vaikea löytää. Tuolloin laitevalikoi-
mat käyvät myymälöissä nopeasti vähiin, eikä remonttiakaan ehdi enää toteuttaa.

Ensimmäinen tehtävä omakotitalon viilennyksessä onkin miettiä, mitä voi tehdä käyttämättä paljon rahaa ja ylimääräistä energiaa. Pohjolan luonto auttaa tässä osaltaan, sillä öisin lämpötila laskee, ja opettelemalla oikeat tuuletustavat asunon lämpötilaa voi pudottaa jo muutamalla asteella.

Luontoa säästävät apukeinot

Maalaisjärkikin sanoo, että päiväaikaan, kun aurin-

gon paahde on kuumimmillaan, ikkunat kannattaa pitää suljettuina ja auringon puoleiset peitettynä tummilla verhoilla tai sälekaihtimilla. Tuuletus ja läpiveto järjestetään, kun ilma viilenee hiukan. Pienenkin tuulen ja lyhyen sadekuuron suomaa apua kannattaa hyödyntää.

Kuumalla ilmalla on hyvä sulkea kaikki ylimääräiset sähkölaitteet ja välttää esimerkiksi lieden ja sähköuunin pitkäaikaista käyttöä ja saunan lämmitämistä. Lattialämmityksen voi kytkeä pois päältä muualla paitsi kosteissa tiloissa, joissa sen yksi tehtävä on torjua kosteuden pääsyä rakenteisiin. Kosteiden tilojen lattialämmitys kannattaa sammuttaa kokonaan vain siinä tapauksessa, että tiloja ei käytetä ollenkaan – esimerkiksi kesälomamatkan aikana.

Ikkunoihin asennettavat auringolta suojaavat markiisit ovat myös energiaa kuluttamaton keino

säädellä talon sisäilmalämpötilaa. Kuumuuden lisäksi UV-suojatut ja vettä hylkivät markiisit suojaavat talon pintoja ja sisustusta liialta auringon vaikutukselta. Vaihtoehtoja on paljon: nivelvarren avulla liikuteltavat markiisit voidaan asentaa joko ulko- tai sisäpuolelta säädettäväksi, ja eri malleja voi säätää nauhalla, veivillä tai jopa moottorilla. Markiiseja voi teettää mittatilaustyönä vaikka kokonaisen terrassin tai lasikuistin suojaksi.

Tuuletin vai viilennin

Tuuletin on nopein ja edullisin sähköinen laite, jolla helteen tukaluutta voi karkottaa. Tuuletti-
men teho perustuu siihen, että se saa ilman liikkumaan ja tuntumaan viileältä, vaikka sisälämpötila ei sen vaikutuksesta todellisuudessa laske. Tuulet-
timen tehoa voi lisätä suuntaamalla tuuletin oikein

ja asettamalla sen eteen jotain kylmää ja kosteaa – useimmiten oppaissa tehostimeksi ehdotetaan kulhollista jääpaloja, jäävesipulloa tai märkää pyyheliinaa.

Tuulettimen virittäminen oikeaan asentoon ja pyyhkeiden, pullojen ja kulhojen järjesteleminen sopii lyhytaikaiseen käyttöön, mutta se ei välttämättä ole hyvä ratkaisu esimerkiksi vanhuksen kodissa, missä kuumuus voi vaivata suurimman osan kesää.

Ilman viilennin eli siirrettävä ilmanvaihtolaite alentaa oikeasti huoneen lämpötilaa ja poistaa siitä kosteutta. Se puhalttaa lämmintä ilmaa ulos talosta ikkunaan asetettavan poistoilmaputken kautta. Laite vie jonkin verran tilaa, ja jotkut niistä ovat melko äänekkäitä, joten käyttäminen yöllä voi olla häiritsevää. Viilennin sopii myös iäkkään ihmisen kotiin, koska on se on tuulettimia tehokkaampi ja asennuksen jälkeen helppo käyttää. Laite voidaan huoltaa ja siirtää pois kuumien ilmojen loputtua.

Luottoapuri kesät talvet

Ilmalämpöpumppu, tarkemmin sanottuna ilma-ilmalämpöpumppu, on tuttu tehokas tapa alen-
taa huonelämpötilaa kesällä vastaavalla tavalla, kuin lämmittää sitä talvella. Ilmalämpöpumpun toiminta perustuu kahteen erilliseen yksikköön, joista ulkoyksikkö ottaa lämmitysenergiaa talteen ulkoilmasta ja siirtää sen sisäyksikön kautta huoneilmaan. Huoneilman jäähdytyksessä laite toimii toisin päin, eli imee lämmintä ilmaa sisätilasta ja siirtää sen ulos. Yksi ilmalämpöpumppu ei pysty jäähdyttämään kaksi- tai useampikerroksista taloa, vaan joka kerrokseen tarvitaan oma laite. »

Messutarjous

TAVATAAN
RAKENTAJA-
MESSUILLA
26-27.4.2025
Osasto 71

ILMALÄMPÖ-
PUMPPU
JA ASENNUS

wilfa

LOFOTEN POWERFUL

alk. **1 849 €**
(sis. alv. 25,5 %)

LOFOTEN POWERFUL

- Lämmitys / jäähdytys
- Tilasuositus max. 120 m2
- Lämmitysteho 6,5 kWh
- Alin ulkolämpötila -30°C

PERUSASENNUS SISÄLTÄÄ:

- Laitteiston täydellinen asennus ja käytön opastus (max. 25 km Rovaniemen keskustasta)
- Maa- / seinäteline
- Läpivienti puu, 1 kpl
- Kylmäaineputket, 2-6 m
- Sähkön syöttö, max. 5 m

sähkötapio

Lautatie 11, Rovaniemi
016 312 412
info@sahkotapio.fi

SAHKOTAPIO.FI

Varjossa vai auringossa?

Hanki markiisi tai screenkaihdin, ja päättä itse!

Laajasta valikoimastamme löydämme varmasti sopivan mallin auringolta suojautumiseen. Meiltä yksilölliset aurinkosuojaratkaisut myös avaimet käteen –palvelulla. Tervetuloa!

Artic Store Rovaniemi
Lampelankatu 31 A
rovaniemi@articstore.fi
Puh. 040 630 3434

ARTIC STORE
AURINKOSUOJAT & KAIHTIMET

VALMISTAUDU
KESÄN HELTEISIIN

ILMALÄMPÖ- PUMPULLA

LVI-LÄMSÄ
MITSUBISHI ELECTRIC -TUOTTEIDEN
VIRALLINEN JÄLLEENMYYYJÄ

p. 040 584 1828
www.lvi-lamsa.fi

Lemmikkieläimet tarvitsevat helteellä viilennystä kuten ihmisetkin.

SÄHKÖN HINTA VAIHTELEE.

**Ala aurinkosähkön
tuottajaksi niin
sähkölaskusi
pienentyy.**

**Meiltä kaiken
kokoisiin
tarpeisiin
aurinkosähkö
laitteistot.**

020 734 3441 | www.lapinakkumaailma.fi
Teollisuustie 14 A 2, Rovaniemi | Av. ma-pe 8-17

Ilmalämpöpumppu on energiaa kuluttava jäähdytysratkaisu, mutta ympärivuotisessa käytössä sen lasketaan säästävän keskimäärin 3000–7000 kilowattituntia sähköä.

Ilmalämpöpumpun tai useampia voi asentaa melkein millaiseen tahansa omakotitaloon. Asennuksineen laite maksaa noin 1500 eurosta eurosta 3000 euroon riippuen muun muassa pumpun tehosta ja lämmitettävän tilan koosta. Asennukseen tarvitaan aina alan ammattilainen, ja ilmalämpöpumppu vaatii myös säännöllistä huoltoa pysyäkseen toimivana ja turvallisena.

Viilennys kuuluu kaikille

Lemmikkieläimet kärsivät kuumasta sisäilmasta kuten ihmisetkin. Kodin viilennystä suunniteltaessa pitäisikin ottaa huomioon lemmikkien hyvinvointi siinä missä ihmisasukkaidenkin. Kissojen ja koirien ruumiinlämmön säätely on erilaista kuin ihmisten, sillä ne eivät hikoile muuten kuin tassujensa kautta ja koirat lisäksi läähättämällä.

Koirille myydään tarkoitusta varten suunniteltuja viilennyspatjoja, mutta sellaisen voi tehdä itsekin vaikka kastelemalla ja pakastamalla pyyhkeen makuualustaksi tai laittamalla koiran oman makuualustan alle kylmälaukun kylmäpatruunoita. Ulkona oleskelevalla koiralla pitäisi aina olla jokin varjainen ja vilpoisa paikka tarhasaan, viilennetty koppi tai mahdollisuus päästä sisälle asuntoon, mikäli se on ulkoilmaa viileämpi.

Kissat useimmiten rakastavat lämmintä, mutta liika kuumuus on vaarallista niillekin, joten kissan pitäisi aina päästä siirtymään viileään paikkaan, kun se sitä haluaa. Kaikille lemmikkieläimille on kuumalla ilmalla oltava aina tarjolla raikasta viileää juomavettä.

Aurinkosähköjärjestelmän hankinta

Aurinkoinen kesä houkuttaa pohtimaan aurinkosähköjärjestelmän hankkimista. Järjestelmän hankinnan ja käytön kannattavuuteen vaikuttavat kuitenkin muun muassa sen mitoitus ja hinta, kulutuspaikan sähkön hinta, auringon säteily määrä ja paneelien asennus.

Ennen aurinkopaneelien hankintaa rakennuksen katemateriaali kannattaa analysoida ja tarpeen mukaan vaihtaa, sillä paneelit eivät itsessään toimi katemateriaalina eivätkä varmista katon tiiviyyttä. Lisäksi ne vaativat usein runsaasti tilaa. Asennus kannattaa tehdä siten, että paneeleille tulevat varjotukset saadaan minimoitua.

Järjestelmä kannattaa myös mitoittaa siten, että suuri osa aurinkosähköstä saadaan käytettyä itse, koska sähköverkkoon myytävästä ylijäämä sähköstä saa merkittävästi pienemmän taloudellisen hyödyn. Tuotetun sähkön omakäyttöosuutta voidaan kasvattaa ajoittamalla sähkönkulutusta aurinkoiseen aikaan.

Lähde: www.motiva.fi

NYT ON HALPAA!

Laadukas järjestelmä, fiksuun hintaan ja paikallisesti asennettuna.

sähkötapio

Tarjoukset voimassa
vain messujen ajan!

ESIMERKKITARJOUS

- 6,72kWp kokoinen järjestelmä
- 16 kpl HT-SAAE N-type 420Wp
- Sofar Solar invertteri

- Työn osuus on kotitalousvähennyskelpoinen.
- Mahdollinen nostinkulu ei sis.tarjoukseen.

5 900 €
(sis. alv. 25,5 %)

**SCANOFFICE
SOLAR**

sähkötapio

WWW.SAHKOTAPIO.FI

info@sahkotapio.fi
016 312 412
Lautatie 11, Rovaniemi

**TAVATAAN
RAKENTAJA-MESSUILLA
26. - 27.4.!**
Osasto 71

Panasonic

MITSUBISHI ELECTRIC

• Ilmalämpöpumput asennettuna

• Pörssisähköautomaatit • Sähkötyöt

• Sähköauton latausasemat

Kysy tarjous!

Pohjolan Sähkö- ja Talotekniikka Oy

040 187 3066   www.posatek.fi

ILMASTA LÄMPÖÖ JA SEKIN MELKEIN ILMASTA!

- Pohjoisen oloihin kehitetty
- Työn osuudesta saa kotitalousvähennyksen

5
VUODEN
TAKUU

GENERAL
Fujitsu General Limited

DAIKIN

PYYDÄ TARJOUS!

Myynti ja asennus:
Lapin ilmasta lämpöä Oy | www.lapinilmastalampoo.fi
040 077 8408 | risto.vuorinen@lapinilmastalampoo.fi

Superhelppoa sähköauton latausta koteihin Saatavilla useita eri mallivaihtoehtoja – meiltä saat myös asennuksen

- Sähköasennukset uudis- ja saneerauskohteissa
- Aurinkosähköjärjestelmät koteihin
- Sähkösuunnittelut
- Purmo öljytäytteiset lämmittimet

Pyydä
tarjouksemme!

KK-SÄHKÖTYÖT OY

www.kksahkotyot.com / Kimmo Kinisjärvi
puh. 0400 691 671, info@kksahkotyot.fi

**KMH
yhtiöt**

Rovaniemi
Mika Huttunen
puh. 040 545 4388
www.mikahuttunen.com

RALA
PÄTEVYYS

• MAALÄMPÖPORAUKSET
• MAANRAKENNUSTYÖT

Maaviilennys, mitä se tarkoittaa?

Maaviilennys, lattiaviilennys – termit kuulostavat ihan uusilta. Senhän pitäisi olla maalämpö ja lattialämmitys.

Maaviilennys onkin kuin maalämmitys nurin päin. Siinä lattialämmityslaitteisto voi toimia ilmalämpöpumpun tavoin sekä huoneilman lämmittäjänä että jäähdyttäjänä. Maaviilennys voidaan toteuttaa myös puhallinkonvektoreilla, joihin pumpattu lämmönsiirtoneste lämpenee huoneilman lämpöenergialla, ja huone siis viilenee. Taloyhtiöissä voidaan toimia esimerkiksi niin, että laitteisto rakennetaan koko yhtiön yhteiseksi, mutta jokainen osakas hankkii itse asuntokohtaisen puhallinkonvektorin.

Maaviilennys on ehkä muita viilennystapoja huonommin tunnettu, mutta se on tehokas ja melko vähän energiaa kulluttava vaihtoehto, jos on valmis toteuttamaan sen vaatimaan remontin. Kun laitteisto on kerran rakennettu, se on ja pysyy.

Maaviilennyksen periaatteena on kierrättää lämmönsiirtonestettä putkistoon tai puhallinkonvektoriin syvällä kallioperässä olevista kaivoista ja johtaa huoneilmassa lämmenneen nesteen takaisin maan alle jäähtymään. Huoneilmaa viilentävä aine kylmenee siis luonnon keinoin ilman ylimääräistä energian käyttöä. Sähköä koko prosessiin kuluu sen verran, kuin nestettä kuljettava kiertovesipumppu tarvitsee.

Lattiaviilennys toimii samassa putkistossa ja käyttää samoja jakotukkeja ja säätölaitteistoa kuin lattialämmitys, ja sen tehokin perustuu samaan asiaan, eli pieniin lämpötilaeroihin ja suuriin lämmönsiirtopintoihin. Viilennysteho jakautuu eri puolille taloa tasaisemmin kuin ilmalämpöpumppuja käytettäessä, mutta maaviilennys ei poista kustetta huoneilmasta.

Lattia viilentää kesätöikseen

Lattiaviilennys on siis mahdollista asentaa, jos talossa on lattialämmitys ja valurakenteiset lattiat – muille lattiatyypeille sitä ei suositella. Tosin vanha laitteisto voi vaatia päivittämistä ja osittain uusimista, ennen kuin se saadaan toimimaan viilentimenä. Erityisesti lattiaviilennyksen mahdollisuutta kannattaa hyödyntää rakenteilla olevissa omakotitaloissa, joihin on tulossa vesikiertoinen lattialämmitys. Alkuinvestointi ei ole kummassakaan tapauksessa kovin suuri, koska tarvittava putkisto on valmiina olemassa.

Yleensä omakotitalojen lattialämmityksen runkolinja on yksi ja sama koko rakennuksessa. Joskus talon toisissa osissa on tarve viilennykseen samaan aikaan kuin toisissa, kuten märkätiloissa, pitäisi pitää lattialämmitys päällä. Siinä tapauksessa eri vyöhykkeille tarvitaan eri runkolinjat.

Tavallisimmin lattialämmitys ja -viilennys toteutetaan kuitenkin yhteisillä runkolinjoilla koko rakennuksessa ja ensisijaisesti lämmityksen ehdoilla. Jos tarvitaan erityisen tehokas viilennys, tehoa voidaan kasvattaa esimerkiksi tihentämällä putkien asennusväliä.

Teknologiajohtaja **Juhani Hyvärinen** Taltekasta kertoo, että ihmiset ovat joskus tyytymättömiä, kun jäädystyslaitteisto ei alennakaan sisälämpötilaa odotusten mukaisesti. Laitteisto on silloin mitoitettu viilentämään mutta ei varsinaisesti jäähdyttämään.

– Usein viilennyskin riittää: jos huippulämpötilasta, vaikka 28 astetta, saa leikattua pois kolme astetta, lämpötila riittää usein hyvään uneen kesällä. Jos haluaa saavuttaa aina esimerkiksi 23 asteen lämpötilan, laitteisto pitää mitoittaa alusta lähtien riittävän tehokkaaksi, mikä vaatii hyvää suunnittelua, Hyvärinen muistuttaa.

Lähde: Jäähdytystehon mitoitusopas,
www.talotekniikkainfo.fi

Asiantuntija: Juhani Hyvärinen, teknologiajohtaja,
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry ■

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Hometaloriitojen erityispiirteet

Hometalo-ongelmat voivat olla erittäin raskaita niin henkisesti kuin taloudellisestikin. On myös tavallista, että erilaisia terveyshaittoja ilmenee. Talo voi pahimmassa tapauksessa osoittautua asumiskelvottomaksi, jolloin ostaja saattaa joutua maksamaan kahden asunnon kulut. Mikäli vastuukysymyksistä syntyy erimielisyyksiä, riidat voivat kestää pitkään ja tulla kalliiksi.

Hometalo ei ole juridinen termi, mutta sitä voidaan käyttää kuvaamaan rakennusta, jossa on asumisterveysasetuksen (545/2015) 20 §:n toimenpiderajat ylittäviä mikrobivaurioita. Mikrobivauriotilanteissa rakennuksen omistajan tulee ryhtyä selvittämään asianmukaisin tutkimusmenetelmin mikrobien laadua ja laajuutta sekä mahdollista altistumisriskiä rakennuksen käyttäjille. Talokauppatilanteissa nousee väistämättä esiin kysymys, kummalle osapuolelle korjauskustannukset lankeavat.

Hometaloriidat kuuluvat lähes poikkeuksetta salaisiin eli piileviin virheisiin, jolloin sekä myyjä että ostaja ovat olleet kaupantekohetkellä tietämättömiä mikrobivaurioista. Myyjä saattaa usein vedota siihen, että ostaja on laiminlyönyt erityisen ennakkotarkastusvelvollisuutensa eli ryhtyä erityisiin tutkimuksiin kohteessa ennen kauppaa. Olennainen näyttö tässä tilanteessa on yleensä kuntotarkastusraportti, jossa on ehkä nostettu esiin talon riskirakenteita ja lisätutkimustarpeita. Mikäli ostaja on laiminlyönyt veloitteensa, myyjä ei ole vastuussa virheestä. Käytännön tapaukset ovat hyvin monenlaisia ja on tapauskohtaista, miten vastuita arvioidaan kussakin tilanteessa.

Virheen yleisin seuraus on hinnanalennus: sovitusta kauppahinnasta vähennetään virheellisen kiinteistön arvo kaupantekohetkellä. Olennaisen virheen kohdalla ostaja voi myös vaatia kaupan purkua. Kaupan purun osalta täytyy huomioda, että taloa ei voi alkaa korjaamaan. Ostajan täytyy varautua palautta-

maan talo takaisin myyjälle. Toisaalta korjaamiseen tarvittavia varoja ei usein olekaan, mikäli talo on asumiskelvoton ja ostaja joutuu maksamaan samaan aikaan sijaisasumiskuluja sekä asuntolainaa.

Virheeseen vetoavan eli ostajan täytyy selvittää virheen laatu ja laajuus erilaisin rakennusteknisin tutkimuksin, mikä maksaa tyypillisesti tuhansia ja jopa yli 10 000 euroa. On hyvä huomioda, että alan sääntelemättömyyden vuoksi rakennusteknisiä tutkimuksia voi tarjota käytännössä kuka tahansa, joten palveluntarjoajan koulutuksen, työkokemuksen ja sertifikaattien tarkistaminen on erityisen tärkeää ennen tutkimusten tilaamista.

Hometaloriitojen selvittäminen oikeusteitse voi kestää vuosia. Edes myönteinen tuomio ei välttämättä helpota tilannetta, sillä täytäntöönpanon voi estää myyjän maksukyvyttömyys, jolloin pahimmassa tapauksessa ostaja ei saa juuri mitään. Epävarmuutta voi hallita ainakin osittain hakemalla tuomioistuimesta turvaamistoimea eli käytännössä takavarikkoa. Mikäli myyjän maksukyvyystä herää epäilyksiä, ostajan on turvallisempaa vaatia hinnanalennusta kaupan purun sijaan. Purku-vaatimuksen voitto ei tarkoita käytännössä mitään, mikäli myyjä ei pysty palauttamaan kauppahintaa. Hinnanalennusta sitä vastoin voi tulla pikkuhiljaa ulosoton kautta ja ostaja voi ryhtyä toimenpiteisiin korjaamalla taloa tai myymällä sen eteenpäin.

Riidan sopiminen joko osapuolten kesken tai tuomioistuinsovittelun kautta on yleinen tapa ratkaista tilanne homeongelmatapauksissa. Kun riidan lopputulos on epävarma ja intressit suuret puolin ja toisin, sovittelun edut korostuvat. Tuomioistuinsovittelun onnistumisprosentti on hyvä ja etenkin hometaloriidoissa sovinnolle on hyvät mahdollisuudet. Molempien osapuolten näkökulmasta tilanne on tragedia ja mitä nopeammin ja edullisemmin asia ratkeaa, sen parempi.

Teksti: Elina Salmi

Salaojitus pitää talon jalat kuivina

Salaojajärjestelmän tarkoitus on huolehtia siitä, ettei maaperästä pääse rakennukseen kosteutta. Jos kellarikerroksen seinät ovat kosteat, voi epäillä, ettei järjestelmä toimi kunnolla. Mikä silloin avuksi?

Salaojan oikea toiminta on rakennuksen ja siinä asuvien ihmisten hyvinvoinnin kannalta kriittisen tärkeää, muistuttaa erityisasiantuntija **Juha-Ville Mäkinen** LVI-Tekniset Urakoitsijat ry:stä.

– Salaojilla kuivatetaan maata talon ympärillä. Jos salaojajärjestelmä ei toimi kunnolla tai sitä ei ole lainkaan, voi kosteus aiheuttaa helposti ongelmia talon rakenteissa tai sisäilmassa.

Salaojajärjestelmän tarkoitus on ohjata maassa oleva vesi pois perustusten luota. Se myös varmistaa tarvittaessa sen, ettei pohjavesi pääse nousemaan liian lähelle alapohjaa. Oikein asennetun ja huolletun salaojaputkiston tekninen käyttöikä on noin 30–40 vuotta.

Salaojitus tehdään rakennuksen ympärille siten, että maahan asennetaan ohuehko, pehmeästä muovis-

ta tehty putki, jossa on pieniä reikiä. Maaperästä tuleva vesi pääsee putkeen ja valuu sitä pitkin perusvesikaivoon. Talon nurkilla on – tai pitäisi olla – salaojakaivot, joiden kautta voi myös tarkastaa putkiston toimintaa ja puhdistaa sitä. Järjestelmästä vesi valuu perusvesikaivoon ja siitä joko avo-ojaan tai kunnan sadevesiviemäriin.

Salaojan tukkeutumista ei välttämättä huomaa

Vanhemmista taloista salaojitus tai vähintäänkin tarkastuskaivot saatavat puuttua kokonaan. Salaojitus on myös voinut aikojen saatossa tukkeutua käyttökelvottomaksi. Putkia ei välttämättä ole aikanaan suojattu niin, etteivät kasvien juuret tai hienojakoinen savi tai hiesu pääsisi put-

keen. Putkeen päässyt hienojakoinen aines kovettuu kuivuessaan putken seinämiin eikä sitä saa sieltä pois millään järkevällä konstillä.

– Hankaluus on usein siinä, ettei salaojan toimimattomuutta välttämättä huomata helposti, koska siitä ei aiheudu tulvia tai vastaavia pihamaille. Kosteutta ilmaantuu rakenteisiin, mutta tilanne ei muutu mitenkään dramaattisesti. Jos esimerkiksi astianpesukoneen letku poksahtaa, niin tilanne huomataan heti, toteaa Mäkinen.

– Jos maaperä on kosteaa ja kellarin sisäseinissä on kosteutta, voi perustellusti epäillä, ettei salaojitus toimi. Jos järjestelmässä on tarkastuskaivot, on salaojituksen tarkastaminen onneksi hyvin yksinkertaista. Kaivoon kaadetaan pari ämpäriä vettä ja jos vesi jää sinne makaamaan, on

putkisto todennäköisesti tukossa. Jos taas kaivoja ei ole lainkaan, niin kaivaisin putkiston esiin jostakin kohdasta ja tutkisin kunnan.

Salaojaremonttiin tarvitaan kaivinkone ja osaava putkiurakoitsija

Kun salaoja tukkeutuu eikä enää vedä kunnolla, on se uusittava. Silloin koko talon ympäristö kaivetaan auki niin syvälle, että putkisto voidaan asentaa talon anturan alapuolelle. Ei paljoakaan auta, jos salaoja kulkee kellarikerroksen puolivälissä, koska silloin vettä kertyy putken alle ja sieltä se voi pyrkiä kellariin sisälle.

Jos talossa on käyttökorkea kellari, niin kaivettavaa riittää hyvinkin 2,5–3 metriä, jopa enemmän.

Freepik

Jos taas talossa on pelkkä sokkeli, niin silloin putken asennussyvyys on hyvässä lykyssä alle metri. Olennaista kuitenkin on, että hartiavoimin ja lapion kanssa ei kaivantoa kannata yrittää tehdä. Paikalle tarvitaan siis vähintään pieni kaviuri ja alan ammattilainen.

Lisäksi urakkaan pitää saada asiansa osaava putkiurakoitsija. Häntä tarvitaan tekemään kaadot oikein, jotta uusittu putkisto sitten todella toimii. Samalla voi saada hyviä vinkkejä siitä, onko alueella esimerkiksi radonia ja tarvitaanko erillistä putkistoa tuulettaamaan se pois talon läheltä. Myös kunnan rakennusvalvonta osaa siinä asiassa auttaa.

Kun kaivanto on tehty ja kaadot kunnossa, asennetaan putkisto ja tarkastuskaivot. On tärkeää, että putket suojataan suodatinkankaalla, ettei niihin pääse kasvamaan juuristoja tai valu hienojakoista ainesta. Lopuksi kaivanto täytetään hyvin vettä läpäisevällä maa-aineksella.

Jos itsellä ei ole tiedossa hyvää ja työnsä reilusti hinnoittelevaa maansiirto- ja putkiurakoitsijaa, kannattaa pyytää muutamalta tarjoukset. Silloin saa vertailukelpoista tietoa urakan hinnasta ja voi valita mieleisensä.

**Samalla kaivamisella
lisäeristys kellarin
ulkoseiniin**

Jos salaojan joutuu uusimaan, kannattaa tietysti samalla uusia kellarin tai sokkelin ulkopuolinen eristys. Ulkoseinässä voi hyvinkin olla vanhastaan jotakin taatonaikaista tervapahvia, jonka parasta ennen -päivä oli jo 80-luvulla.

Kellarin seinään asennetaan vähintään patolevy suojaamaan rakennetta. Myös lämpöeristystä voi lisätä. Markkinoilla on esimerkiksi kellarin ulkoseinään tarkoitettu eristelevy, joka on yhtäaikaa sekä patolevy että lämpöeriste.

Jos on epäselvää, tarvitaanko maaperästä tai muusta syystä riippuen vielä esimerkiksi bitumisively, kannattaa keskustella asiasta kunnan rakennusvalvonnan tai paikkakunnan olotuntevan, osaavan ammattilaisen kanssa. Koska keskivertoasujalle salaojaremontti tulee seuraavan kerran vastaan toivon mukaan vasta kymmenien vuosien kuluttua, ei remonttia tehdessä kannata ylettömästi pihistellä. Vähän kalliimpi, mutta samalla laadukkaampi materiaali on pitkässä juoksussa yleensä hintansa väärti eikä ero päivää kohti laskien tule olemaan edes sentin osia. >>

Lukitus-, hälytin-, kameravalvonta- sekä muut turvallisuusratkaisut!

**Meri-Lapin
Lukituspalvelu Oy**
PART OF PROSERO

Meiltä saatavilla

- *Oviautomatiikka ja esteetön kulku
- *Lukitus- ja turvajärjestelmät
- *Avain- ja lukostonhallintapalvelut
- *Sähköiset kulunvalvontajärjestelmät
- *Kunnossapito- ja huoltopalvelut

Rovaniemen Lukkopalvelu

043 211 1553 / 24h, rovaniemi@lukituspalvelu.fi

Kemin Lukkopalvelu

0100 86630 / 24h, info@lukituspalvelu.fi

Tornion Lukituspalvelu

050 462 2335, tornio@lukituspalvelu.fi

Oulun Lukituspalvelu

050 380 4565, oulu@lukituspalvelu.fi

WWW.LUKITUSPALVELU.FI

Aina on kiviaika

**NAPAPIIRIN
BETONI**

- **VALMISBETONI**
- **BETONIELEMENTIT**
- **KUNNALLISTEKNISET
TUOTTEET**

Jämytie 2, 96910 Rovaniemi

Puh. 020 7933 200

www.napapiirinbetoni.fi

VIERICON OY

RAKENNUTTAJATOIMISTO

PROJEKTINJOHTO • RAKENNUTTAMINEN
TYÖMAAVALVONTA • TURVALLISUUSKOORDINAATTORI
KIINTEISTÖKEHITTÄMINEN

040 6858 800 / toimisto@viericon.fi
www.viericon.fi

RAKENNUSPALVELU
RISTO PETÄJÄNIEMI

0400 690 706 - ristopet@co.inet.fi

Jos tunnet epäilyttävää hajua omakotitalossa, ota yhteyttä! **MULLISTAVA VALESOKKELIN KORJAUS-MENETELMÄ TERMOKENKÄ**, valmistaja Lamox Oy.

- Kosteusmittaukset • Kuntotarkastukset
- Korjaussuunnitelmat • Kosteiden tilojen remonttien valvonta

LAADUKASTA MAANRAKENNUSTYÖTÄ LUOTETTAVASTI

www.alakuijala.fi

OMAKOTITALOJEN PAALUTUS SUUNNITELMAN MUKAAN!

Paaluina käytämme tyyppihyväksytyjä SSAB:n RR-paaluja. Olemme paaluttaneet 2004 vuodesta lähtien Pohjois-Suomen alueella.

Ota yhteyttä paalutustarjouksissa

Jouko Alakuijala 040 520 0726
tarjoukset@alakuijala.fi

ALAKUIJALA OY
RAUMONTIE 430, 95460 TORNIO

Kellarikerroksen ilmanvaihto kuntoon

Vanhemmissa ja erityisesti rintamamiestaloissa on monesti kellari, jota ei ole alun perin tarkoitettu asuin-käyttöön. Kun ne on sitten vuosien kuluessa hyödyn-netty asuin- tai harrastetilana tai kellariin on rakennet-tu vaikkapa sauna, on tilan käyttötarkoitus muuttunut.

– Kellarikerroksen ilmanvaihtoa pitää tarkastella osana koko rakennusta ja kokonaisuutta. Silloin on sel-vää, että kellarikerroksen ilmanvaihdon pitäisi olla yhtä lailla suunniteltu kuin se muukin talo – kyse on kuiten-kin sisäilmasta ja sitä kautta asukkaiden terveydestä, sanoo erityisasiantuntija Juha-Ville Mäkinen LVI Tekni-set Urakoitsijat ry:stä.

– Kellarin käyttökin vaikuttaa asiaan eli onko se ai-dosti asuinkäytössä vai onko siellä esimerkiksi teknisiä tiloja tai sauna.

Alun perin kellari on virallisesti voinut olla tuulettuva alapohja, jossa on korkeutta ja jonne on huoltoluukku. Koska se ”huoltoluukku” on sattunut olemaan täyskor-kea ovi ja kellariin johtaa valmiiksi portaat, niin sinne on innostuttu tekemään ”man cave”-tyyppinen viihtymis-tila. Niissä tilanteissa kellarin ilmanvaihtoa ei ole ku-kaan koskaan ihmeemmin suunnitellut.

Ilmanvaihtotöihin tarvitaan usein rakennuslupa

Ilmanvaihtoon liittyvät muutostyöt edellyttävät hyvin usein rakennuslupan. Jos tehdään riittävän suuri tai ratkaisevan kokoinen korjaustoimenpide, niin sille on haettava lupa. Silloin ilmanvaihto pitää suunnitella, to-teuttaa ja hyväksyttää voimassa olevan asetuksen mu-kaisesti. Töillä pitää olla nimetty suunnittelija, joka hy-väksyttää mitoitukset rakennusvalvonnassa niin, että kaikki tulee varmasti tehtyä oikein.

– Kellarin ilmanvaihto voidaan rakentaa tai korja-ta omana osanaan. Useasti saatetaan joutua raken-tamaan ilmanvaihtokanavistoa tai koneellinen ilman-vaihto. Molemmat on toki täysin mahdollista rakentaa olemassaoleviin tiloihin.

– Kannattaa tietysti käydä keskustelu paikallisen ra-kennusvalvonnan kanssa, pitääkö koko talon ilman-vaihdolle tehdä samassa yhteydessä jotakin.

Korvausilmareittien oltava kunnossa

Jälkikäteen rakennetut saunatilat muodostavat oman haasteensa, jos saunaa rakennettaessa ei ole tajuttu, että ilman pitäisi sielläkin vaihtua. Yksi pelastus on, jos saunaan on asennettu puukiuas. Sille on pitänyt raken-taa hormi ja sen kautta kylpemisen aiheuttama koste-us poistuu rivakasti.

Jos on ostamassa kyseisenlaista taloa, ei koskaan voi olla varma siitäkään, onko vedeneristykset tehty oi-kein ja ovatko ne kunnossa. Kannattaa siis varautua sii-hen, että niitä joutuu uusimaan.

Vanhemmissa taloissa on useimmiten painovoimai-nen ilmanvaihto. Jotta se toimisi oikein, on oleellis-ta, että korvausilmareitit ovat kunnossa. Valitettavasti ne on joskus vanhoissa taloissa ymmärtämättömästi tukittu ja siitä voi aiheutua sisäilmaongelmia. Taloon myös syntyy helposti se kuuluisa ”mummolan haju”.

On siis ehdottoman tärkeää, että korvausilma-aukot ovat kunnossa. Jos ne on joko tapetoitu piiloon tai tu-kittu vanhoilla villasukilla – sellaistaakin on nähty – pitää ne tietysti ottaa esiin pikimmiten. Se on hyvä teko talol-le ja omalle hengitysilmalle. Jos ei itse ole varma asioi-den toimivuudesta, on hyvä pyytää ammattilaista tar-kastamaan asia ja neuvomaan tarvittaessa. ■

TALOTUKI

”HYVIN SUUNNITELTU ON PUOLIKSI TEHTY” SANONNASSA PIILEE TOTUUS!
LUOTA SIIS KORJAUS- JA RAKENNESUUNNITTELUSSA LAATUUN,
NIIN VOIT ODOTTAA SITÄ MYÖS LOPPUTULOKSESTA.

Laadukkaat suunnittelu- ja tutkimuspalvelut löytyvät TaloTuen kautta.

NPS
85

OTA YHTEYTTÄ!

rovaniemi@talotuki.fi

p. 08 4154 3305

Lappilainen Neve tarjoaa

Kestäviä ratkaisuja pohjoisen elämän puolesta

- Toimitusvarma **sähkö** - toimitusaika n. 2-4 kk
- Raikas **vesi** - toimitusaika n. 2 kk
- Huoleton **kaukolämpö** - öljylämmittäjillä haettavissa 4000€ ELY-tuki
- Paikallinen **valokuitu** - tarkista saatavuus

Lappilaista ammattitaitoa ja välittämistä yli sadan vuoden kokemuksella. Tutustu palveluihimme ja tilaa kesäksi: neve.fi

NEVE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kesästä kaikki irti

Mikä on kesän paras paikka viihtymiseen? Tietysti oma piha! Tulevana kesänä lekotellaan lepotuolissa auringonpaisteessa ja nautitaan aamukahvit terassilla keskellä kukkaloistoa. Mukaan mahtuu myös yhteisiä pihapelejä ja illan kiireettömiä grillaushetkiä.

Kun kesä on lyhyt ja säiltään vaihteleva, aurinkoisista päivistä ja leudoista illoista halutaan ottaa irti sitäkin enemmän. Ja se myös näkyy, kun katsoo kotipihoille: laajoilta terasseilta saattaa löytyä jo sisätiloihin verrattavia oleskeluryhmiä, hyvin varustettuja kesäkeittiöitä, tunnelmaa tuovia ulkotulvia ja muita mukavuuksia.

Pihoilta toivotaan monipuolisia oleskelumahdollisuuksia sekä arkea hyödyttäviä tiloja ja toimintoja, toteaa myös hortonomi AMK, rakennusarkkitehti **Jenna Pelttari**. Vaikka tiivistyvissä kaupungeissa pienet tontit ovat tyypillisiä, niillekin halutaan hänen mukaansa mahdollistaa mahdollisimman paljon.

– Toiveet ja tarpeet ovat toki erilaisia asukkaista riippuen. Lapsiperheet toivovat avointa leikkitilaa ja tallesta kestäviä kasveja etenkin jos leikki- paikkaa ei ole aivan lähellä.

Koronapandemian jälkeen pihatoveissa ovat Pelttarin mukaan korostuneet mahdollisuudet etätyöskentelyyn omalla pihalla, mutta myös työpäivien aikaisten taukojen viettämi-

nen ja työstä palautuminen.

– Katetut ja lasitetut terassit ovat monen toiveissa. Ja vastaavathan ne hyvin toiveisiin asuintilojen laajentamisesta kohti ulkotiloja, hän lisää.

Lisäksi terassikautta pidennetään esimerkiksi lasitetuilla terasseilla ja erillisillä kesähuoneilla. Terasseihin yhdistetyt uima- ja porealtaat tuovat arkeen puolestaan luksusta ja lisäävät hyvinvointia.

Pihalla kokkaaminen on monipuolistunut

Ruokailu ja ruuan laittaminen ulkona ovat olennainen osa Suomen kesää. Pelttari toteaa grillin kuuluvan lähes jokaiseen pihaan, mutta siihen ruuanlaittopisteiden yhteneväisyydet jäävätkin.

– Toisille riittää oman perheen pääluvun mukaan mitoitettu ruokapöytä, kun taas toiset toivovat suunniteltua tilaa myös vieraiden kestitsemiseen.

Kirjo näkyy hänen mukaansa myös siinä, millaisia ruuanlaitto toimintoja

pihalle halutaan toteuttaa. Toiset toivovat hyvinkin kattavasti varustettua kesäkeittiötä josta löytyy säänsuojaa, vesipiste ja sähköt, laskutasoja, pizauuni, savustin ja muutama erilainen grilli.

– Toisille taas riittää grilli, joka on integroitu kivasti osaksi muuta pihaa ja maisemoitu esimerkiksi säleikköseinällä tai valjastettu osaksi baari-pöytää.

Pelttari kertoo nuotiopaikkojen ja ulkotulien tulleen myös osaksi yhä useampaa omakotitalon pihaa.

– Niitä toivotaan osin perinteiseen makkaranpaistoon mutta myöskin laajempaan ruuanlaittoon.

Nuotiopaikka voi olla luonnonkivistä kasattu, matala ja maanvarainen tai esimerkiksi korkeampi, jalallinen rakennelma, jonka keskellä on paikka tulelle ja ympärillä ruoanlaittoon soveltuvat paistotasot.

Terassit olennainen osa pihalla viihtymistä

Pelttari toteaa terassien olevan oleel-

linen osa pihoja ja niillä oleskelua. Lähtökohtaisesti ne mielletään puusta valmistetuiksi ja sijaitsevan olohuoneen oven välittömässä läheisyydessä.

Todella usein talopakettien mukana tulevat terassit ovat liian pieniä niille kaikille toiminnoille, joita terasseille halutaan sijoitettavaksi, hän huomauttaa.

– Terasseille toivotaan sijoitettavaksi ruokapöydät sekä sohvakalustot ja usein myös porealtaat. Moni asiakas toivoo yhdessä tasossa olevaa ja isoa terassia, joka lisäksi kiertää taloa ovelta ovelle.

Oman kokemuksensa pohjalta Pelttari kuitenkin ehdottaisi itse usein monimuotoisempaa toteutusta.

– Terassit ovat usein kalleimpia pihan rakenteista, joten suunnittelen terassit siten, ettei niissä ole hukkaneliöitä, vaan jokainen neliö hyödyntää joko suunniteltua oleskelua tai muuta toimintaa tai toimii välttämättömänä kulkutilana.

Puun sijaan terassi voikin olla esi-

Puut tuovat pihalle kaivattua auringonsuojaa

Pidempien hellejaksojen yleistymisen kasvattaa myös auringonsuojan tarvetta pihaille. Jenna Pelttari harmittelee monien asiakkaiden kuitenkin yhä kokevan puut enemmän roskaavaksi riesaksi kuin iloksi ja hyödyksi.

– On tyypillistä, että uudiskohteet sijaitsevat asuinalueilla, jotka on perustettu pelolle tai vastaavasti ovat olleet joskus puustoista aluetta, mutta kaikki puut on kaadettu helpomman rakennettavuuden vuoksi.

Hän toteaa näiden avointen asuinalueiden olevan hel-lekausilla usein läkähdyttävän kuumia ja toisaalta äärimmäisen tuuliaisia.

– Puut olisivat avainasemassa luomassa viileämpää mikroilmastoa ja tuomaan suojaa. Lisäksi koen puiden tuovan korvaamattoman lisän viihtyisyyden kokemukseen.

Onneksi valoa on näkyvis-sä tunnelin päässä. Pelttä-

ri kertoo, että uusien asuin-alueiden kaavamääräyksis-sä huomioidaan usein pui-den tarpeellisuus. Se näkyy suoraan määräyksinä puiden määrissä.

– Myös uusi sääntö ”3-30-300” on osaltaan avuksi varmistamaan riittävää kaupun-kivihreän määrää, hän kiittelee.

Säännön mukaan jokaises-ta asunnosta pitäisi näkyä vähintään kolme puuta, kau-punginosan latvuspeittävyyy-den pitäisi olla vähintään 30 % ja lähimmälle viheralueelle pitäisi olla matkaa enintään 300 metriä.

Haastateltava toimii yrit-täjänä riihimäkeläisessä Pi-haus Oy:ssa, jonka toimialaa ovat pihojen ja viheralueiden suunnittelu-, rakentamis- ja hoito- sekä kunnossapitopal-velut. Pihaus Oy on Maise-masuunnittelijat ry:n sekä Vi-her- ja ympäristörakentajat ry:n jäsenyritys.

merkiksi kivistä valmistettu ja useassa eri tasossa. Omissa suun-nitelmissaan Pelttari kertoo jaka-vansa mielellään oleskelualueet erilaisiin tiloihin, joita erottaa sit-ten toisistaan tasoeroilla tai rajaa-villa rakenteilla kuten seinämillä tai istutusalueilla.

Kasvien leviäminen ja hoidon tarve huolettavat

Kasvillisuus luo pihan tunnelman, painottaa Pelttari. Hän kuvailee kasvien olevan ikään kuin pihan vaatteet, jotka vaihtavat muoto-aan vuodenajan mukaan ja joiden avulla voidaan ilmentää omaa tyy-liä. Sen mukaisesti kasvillisuus ja-kaakin myös paljon mielipiteitä:

– Joillain asiakkailla on pitkä lis-ta kasveista, joita haluavat tai mitä eivät missään nimessä halua pi-halleen, hän kertoo.

– Kestosuosikkeja vuodesta toi-seen ovat perinteiset pionit, hor-tensiat ja syreenit. Inhokkeina tuntuu usein olevan keltaiset ku-kat, ”mummolan” perinneperen-nat, piikikkäät pensaat sekä voi-makastuoksuiset kasvit.

Pelttari toteaa asiakkaiden ole-van tänä päivänä myös yhä use-ammin valveutuneita. Esimer-kiksi kasvien hallitsematon leviä-minen luontoon ja hoidon tarve huolestuttavat useita. Monet ovat myös jo tietoisia ilmastomuutok-

sen aiheuttamista haasteista kuten luontokadosta ja kasvitaudeista.

Kasvillisuustrendinä monimuotoisuus

Nykyisin harvempi kaipaa itsel-leen minimalistista pihaa, jossa myös kasvillisuus olisi harvalajis-ta.

– Kasvillisuuden osalta pihaille toivotaan nykyään enemmän mo-nimuotoisuutta ja kerroksellisuut-ta, iloitsee Pelttari.

– Hyvässä nosteessa on niin sa-nottu dynaaminen istutus, jos-sa kasvit sijoitetaan istutusalue-le ryhminä hieman sokin ja heinäkasveilla on suuri rooli. Mut-ta myös perinteinen rivi-istutus toimii yhä.

Hän kertoo myös niittyjen löytä-neen tiensä omakotitalojen pihoi-hin. Niittyjen avulla voidaan lisätä luonnon monimuotoisuutta ja vä-hentää hoidettavan nurmialueen määrää. Erilaisten vesielement-tien, kuten koristelampien tai suihkulähteiden, hän puolestaan arvioi olevan vähenemään päin.

– Ne vaativat hoitoa ja lähtökoh-taisesti suurin osa asiakkaista toi-voo helppohoitoinen pihaa. Toki-kin vesielementti voi olla niinkin vähäinen kuin pieni vettä pulp-puava koristefiguuri. Mutta kyllä osa toivoo edelleen pihalampia ja puroja. ■

VIHERPALVELU

vihreetä

● piha- ja vihertyöt ● pihasuunnittelu

riitta@vihreeta.fi ● p. 040 566 4511

www.vihreeta.fi

Täyden palvelun maanrakennustalo

JUUJÄRVI

RACING #131

0400 689 400

HYVÄLAATUISTA MULTAA ROSKALAVOJEN VUOKRAUS

Janne Eironen
040 835 4247
eironen@lapinarboristi.fi
www.lapinarboristi.fi

Puiden kaato

Puiden ja pensaiden hoito

Puiden kuntotutkimukset

Puiden istutukset

Maisemanhoito

Kantojyrsintä

PALVELEN LAPIN JA KUUSAMON ALUEELLA

PIHAPUIDEN KAADOT JA KANTOJYRSINNÄT

- PUUNKAADOT (myös vaativat kohteet)
- TONTTIHAKKUUT
- KANTOJEN JYRSINNÄT

- MYRSKYTUHO/VAURIOPUIDEN POISTOT
- OKSIENAJOT
- MAISEMOINNIT
- LUPIEN HAKEMISET

Lapinlato

Markus Ylinenpää 040 776 9285

- Suorat tilaukset - Tarjouspyynnöt

Soodapuhallus puhdistaa pinnat kuin taika

Soodapuhallus on ympäristöystävällinen, täysin myrkytön, hienovarainen ja tehokas pintakäsittelymenetelmä, jonka avulla puhdistettavasta kappaleesta voidaan poistaa mm. likaa, rasvaa, maalia tai vanhoja suojauspinnoitteita itse kohdetta vahingoittamatta.

Olemme erikoistuneet useisiin kohteisiin. Soodapuhalluksella voimme suorittaa esim. rakennusten ulko- ja sisäpintojen puhdistuksen, vanhat hirsikehikot, palo- ja nokivahingot, puu- ja lasikuituveneet, graffitien poistot, pihakivetykset, siiloissa olevan bitumin poistoon sekä erilaisten teollisuussäiliöiden puhdistukseen.

Soodapuhallus ei hankaa tai naarmuta kohdetta eikä kuumenna puhdistettavaa pintaa, joten se ei aiheuta vääntymistä tai muodon muutoksia. Jopa lasipinnat voidaan käsitellä soodapuhaltamalla. Soodapuhallus käsittelystä esim. palo- ja nokikohteet raikastuvat. Sooda on palamatonta, joten työskentely syttymisherkkien kaasujen ja nesteiden läheisyydessä on mahdollista.

Älä käytä koko kesälomaasi vanhan maalin raaputukseen vaan pyydä tarjous soodapuhalluksesta. Teemme työn puolestasi! Yrittäjä Jere Jussila kehottaa.

Ekologisuus - soodapuhallus on ympäristöystävällinen ja täysin myrkytön

Suoritamme sooda-, hiekka- ja lasipuhalluksia liikkuvalla kalustolla ympäri Pohjois-Suomea sekä -Ruotsia

Meiltä saat aina parhaan ja joustavan palvelun. Liikkuvalla kalustolla pääsemme vaikeisiin kohteisiin. Omien tarpeittesi mukaan - voimme toimia vaikka 24h/vrk!

Soodapuhallus on saavuttanut suuren suosion maailmalla johtuen sen ympäristöystävällisyydestä ja vaarattomuudesta. Laitteistomme takaa tarkan lopputuloksen.

Mahdollisuus kotitalousvähennykseen!

ÄLÄ SUOTTA RAAPUTA, KUN ME VOIMME PUHALTAA

Kysy lisää ja pyydä tarjous

Jere Jussila 044 940 7230

rovaniemensooda@gmail.com

www.rovaniemensoodapuhallus.fi

ROVANIEMEN
SOODAPUHALUS.fi
ajoneuvot - kiinteistöt - teollisuus

Teksti: Elina Salmi

Julkisivu siistiksi ja kauniiksi

Ajan saatossa talon julkisivu alkaa näyttää nuhjuiselta ja väsähtäneeltä. Maalikin saattaa olla kulunutta. Talon kasvojenkohotukseen on onneksi monia keinoja riippumatta siitä, millä materiaalilla se on verhoiltu.

Jos talon julkisivu on nuhjuinen – siinä on ehkä likaa, mahdollisesti homepilkkuja tai ympäristöstä tullutta pölyä – mutta maalipinta on vielä suhteellisen hyvässä kunnossa, voi talon ulkonäköä kohentaa pesemällä.

– Rautakaupat myyvät julkisivun pesuun tarkoitettuja aineita lukuisilta eri valmistajilta. Ohjeiden mukaan käytettynä ne ovat turvallisia aineita ja harjaamalla voi vielä tehostaa aineen vaikutusta, kertoo maalausalan yrittäjä ja Tampereen Maalarimestariyhdistyksen puheenjohtaja **Kai Partanen**.

– Pehmeä harja ja normaalilla vedenpaineella toimiva puutarhaletku on hyvä yhdistelmä. Painepesuria en suosittele, koska silloin vesi tulee niin kovalla paineella, että se saattaa tunkeutua rakenteeseen. Kannattaa noudattaa suojausohjeita tarkasti. Silmien suojaaminen on erityisen tärkeää.

Pesu puhdistuskeinona sopii kaikenlaisille julkisivun pinnoille – puulle, tiilelle, rappaukselle ja vaikkapa karaattilevyille.

Karaattilevyä ei muutenkaan ole tarkoitettu maalattavaksi, joten sille pesu on oikeastaan ainoa toimiva kohennuskonsti.

Pesuun sopiva sää on varjainen tai kuiva pilvipouta eikä hentoinen sadekaan haittaa. Aurin-gossa pesuun tarkoitettu aine saattaa kuivua liian nopeasti eikä se tee pinnalle hyvää.

Esikäsittelyssä ei parane oikaista

Jos talo on joka tapauksessa tarkoitus maalata, on pesu rappaukselle ja tiilipinnalle yleensä riittävä keino pinnan puhdistamiseksi ennen maalausta. Jos pinta ei ole kovin likainen, voi pelkkä harjaus kovalla katuharjalla riittää esikäsittelyk-

si. Pääasia on, että kivipinnasta saadaan irtolika pois.

Iso osa suomalaisista omakotitaloista on puuverhoiltuja ja monet ovat omakohtaisesti tutustuneet sellaisen maalaamiseen esimerkiksi talokoolaisena. Puupinnan maalaaminen on siis useimmille tuttua. Joitakin niksejä toki puuverhoilun maalaamisessakin on.

– Jos vanha maalipinta on kunnolla kiinni pohjassa, niin ei sitä tarvitse ruveta irrottamaan. Riittää, että kaikki irtoava aines skrapataan irti siihen tarkoitettulla työkalulla, muistuttaa Partanen.

Hiekkapuhallus puolestaan on hänen mukaansa järeä toimenpide, joka on jätettävä suosiolla ammattilaiselle. Talon pinnassa voi nimittäin olla haitta-aineita – kuten asbestia tai lyijypitoista maalia – jotka on käsiteltävä oikealla tavalla ja ammattilainen tietää, miten se tehdään. »

Hei lukija

Askarruttaako
kodin remontointi?

Jaa remonttikokemuksesi tai
toivo juttuaihetta osoitteessa:

omakotilehdet.fi/palaute

Varmista rakennusvalvonnasta, onko värin valinnalle rajoituksia

Ennen kuin voi laittaa pensselit heilumaan iloisen talkooporukan kanssa, on vielä hoidettava muutama asia. Ensimmäiseksi täytyy tietysti korjata laudoituksessa lahovauriot ja vastaavat sekä hankkia riittävä määrä maalia.

On myös hyvä selvittää kunnan rakennusvalvonnasta, onko asuinalueelle määritelty, millä värillä talon voi maalata. Muuten voi käydä niin, että homman saa tehdä kahteen kertaan, kun joutuu maalaamaan talon kokonaan uudelleen hyväksytyllä värillä.

Jos talon väri ei vaihdu ja vanha maalipinta on pääosin hyväkuntoinen, voi huoltomaalata vain pienemmän alueen.

– Sitä ei kannata yrittää tehdä paikkamaalauksena, sillä lopputulos on väistämättä kirjava. Aurinko muuttaa ajan kanssa seinän väriä ja vaikka vanhat värinumerot olisivatkin tallessa, ei uusi maali koskaan ole tismalleen samanvärinen. Kannattaa siis sellaisessa tapauksessa maalata koko seinä, jolloin lopputulos on kaunis ja siisti.

Öljymaaliala vain öljymaalien päälle, punamultaa vain punamullan päälle

Miten sitten saa selville, millä maalilla talo on aiemmin maalattu ja millaista maalia sen päälle voi sutia, ellei ole tiedossa, mikä se aiempi maali mahtaa olla? Alla on lyhyt opas siihen, miten maalit voi erottaa toisistaan. Jos haluaa pelata varman päälle, on maalitehtailla maksullinen analyysipalvelu, jonne voi lähettää näytteen seinässä olevasta maalista.

Pääsääntö on, että nykyaikaiset vesiohenteiset maalit käyvät käytännössä kaikille pinnoille. Öljymaaliala voi käyttää vain öljymaalilla maalattuun pintaan. Samoin punamulta on varminta huoltomaalata vain punamullalla. Kuullotteet voi huoltomaalata samantyyppisellä kuullotteella tai peittävällä maalilla.

Muuten on pitkälti makuasia, haluaako käyttää vesiohenteista vai öljymaaliala. Vesiohenteinen on jonkin verran helpompaa työstää. Se myös kuivuu nopeasti, joten seuraavan kerroksen maalaamiseen pääsee sukkelammin.

Monet vannovat öljymaalien nimeen. Jos on varma siitä, että seinässä oleva maali on öljymaaliala, niin toki siihen uusi kerros samaa tavaraa on oivallinen valinta. Kannattaa ottaa huomioon, että öljymaali kuivuu hitaasti, joten urakka kestää pidempään. Välineet on pestävä liuottimella, jos ne haluaa pestä. Usein välineet menevät poisheittokuntoon koko talon maalauksessa, joten työlääseen liuotinsu-urakkaan ei välttämättä kannata ryhtyä.

Pensselit heilumaan!

Sitten päästäänkin jo itse asiaan eli talon maalaamiseen.

– Vuori- ja nurkkalautoja ei tarvitse irrottaa, jos niitä ei tarvitse uusia muista syistä. Jos ne uusitaan, niin silloin kannattaa tietysti maalata ne irrallaan ja töpöttää viimeiseksi paikalle laitettujen lautojen naulankannat piiloon, sanoo Partanen.

– Kannattaa myös varautua siihen, että kun talossa on uusi hieno maalipinta niin seinässä kuin vuorilaudoissakin, niin ikkunoiden puitteet saattavat näyttää väsähtäneiltä. Kannattaa siis varautua maalaamaan nekin.

Puuverhoiltuun pintaan paras työväline on nimenomaan talon maalaamiseen tarkoitettu pensseli. Rapatun pinnan maalaamiseen voi harkita maaliruiskun käyttämistä – varsinkin jos pinta on rakenteeltaan kovin karkea ja röpyläinen. Silloin täytyy tietysti esimerkiksi ikkunat suojata huolella.

– Hienorakenteisempi rappauspinta on mahdollista maalata pitkäkarvaisella telalla. Rapatuille pinnoille sopivat kiviseiniin tarkoitetut maalit. Niitä käytetään myös puuverhoillun talon betonisokkelia maalattaessa.

Tiilipinta on verhoilumateriaalina kaikkein kestävin ja sen kohentamisessa auttaa yleensä pelkkä pesu. Vettä tosin kuluu, koska erityisesti kahitiilet imevät vettä reippaasti.

– Tiilipinnankin voi toki maalata, mutta jos talo on tehty tiilestä, niin se on tehty syystä. Jos tiiliseinän maalaa, niin talosta tulee helposti keinotekoisena näköinen, koska yleensä laastisaumat ovat eriväriset ja se kontrasti maalattaessa menetetään. Joskus halutaan maalata kuitenkin esimerkik-

Oletko jo
tutustunut?

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

si ovisyvennys vaaleammaksi.
Jos päätyy maalaamaan tiilitalon, löytyy markkinoilta tiilelle tarkoitettuja maaleja.

Muista oma ja talkoolaisten työturvallisuus

Paras maalaussää on varjoinen tai kuiva pilvipouta. Aurin-gossa maalipinta kuivuu liian nopeasti eikä tartu kunnolla alustaan, vaan jää helposti kalvoksi pinnalle ja alkaa sitten hetken päästä lähteä liuskoina irti.

Jos urakkaan ryhtyy itse, pitää tietysti muistaa työturvalli-suus. Tikkaat on huonoin mahdollinen ”teline”, sillä vahin-kojen vaara on todella suuri. Rakennuskonevuokraamosta voi vuokrata pienen, auton perässä vedettävän henkilönos-timen. Se on oikein käytettynä hyvin turvallinen laite, sillä jos laite ei ole tukevasti tasapainossa, se ei yksinkertaisesti toimi. Joka tapauksessa korissa olijalla pitää olla asianmu-kaiset turvarusteet eli vähintään turvaköysi ja -valjaat.

Rakennuskonevuokraamoista saa myös asianmukaisia, määräykset täyttäviä telineitä. Itse ties mistä jätelaudasta ra-kennetut telineet eivät ole sellaisia ja jos vahinko sattuu, niin erittäin todennäköisesti vakuutus ei vahinkoa kata.

Jos maalaa talon talkoilla, kannattaa ottaa talkoolaisia var-ten talkoovakuutus. Tietysti pitää huolehtia siitä, että jokai-sella on suojavarusteet eli vähintäänkin suojalasit ja hans-kat.

Jos ei halua käyttää koko kesälomaansa talon kimpussa hi-koillen tai henkilönostimen korissa keikkuen, voi työn aina teettää ammattilaisella. Silloin on suositeltavaa käyttää asi-ansa osaavaa ja velvoitteensa täyttävää ammattilaista. Ovel-ta ovelle kaupustelijoiden houkutuksiin ei pidä langeta.

Haastateltava on toiminut alalla 36 vuotta, on Maalauslii-ke Partanen Oy:n yrittäjä ja Tampereen Maalarimestariyh-distyksen puheenjohtaja.

Miten voi tunnistaa vanhan maalin?

Tässä joitakin konsteja, joiden avulla pystyt selvit-tämään maalityypin. Jos epäilyttää, tee useamman maalityypin kokeet. Liitu-aminen testataan puhdistamattomalle pinnalle, muut testit vedellä puhdistetulle ja kuivatulle pinnalle.

- Vesiohenteinen akry-laattimaali tai peittävä puunsuoja on joustava eikä katkea taivutettaessa. Se ei liitua, ei ole jauhomainen ja pinnan halkeamat kul-kevat puun syiden suun-taisesti. Taloussprii (esim. etanoli, Sinol) pehmittää ja liuottaa selvästi pintaa hangattaessa. Se myös pa-laa huonosti ja savu haisee muoville.
- Öljymaalin pinta on kova ja maalikalvo mure-nee taivutettaessa. Pinta on liutuava; jauhomaista maalia jää hangattaessa sormeen. Pinta halkeilee ruutumaisesti. Lipeä (esim. Kodin Putkimies) aiheuttaa kellastumista ja pehmittää maalia. Talousspriin vai-kutus on vähäistä, maali palaa hyvin ja savu haisee öljylle.
- Kalvoa muodostavien kuullotteiden pinnalla on lakkamainen kalvo ja puun syyt näkyvät läpi.
- Muiden kuullotteiden pinnassa ei ole yhtenäistä kalvoa, puun syyt näky-vät läpi ja kuullote kuluu vanhetessaan, varsinkin etelän ja lännen puoleisella seinällä.
- Punamultamaali ei muo-dosta yhtenäistä kalvoa, on jauhomainen ja pinnasta irtoaa hangatessa punaista pigmenttiä. Vanhetessaan punamultamaali kuluu pois, puupuhtaaksi. ■

Lähde: Tikkurila

Tuholaistorjuntaa Lapissa ja Koillismaalla

NAPAPIIRIN TUHOHYÖNTEISTORJUNTA

SEPPÖ PARVIAINEN
Puhelin: 0400-397 924
info@tuhohyonteistorjunta.fi
www.tuhohyonteistorjunta.fi

KESTÄVÄÄ & KAUNISTA

LAPIN KIVITUOTE OY
Kivitasot, verhoukivet yms.
0163792745 0400921170
96100 Rovaniemi
lapinkivituote.fi

KIERRÄTÄMME
Romuautot
Kaikenlaiset
metallit ja kaapelit
Rakennusjätteet

PURKUTYÖT
Muuntajat ja sähkökentät
Voimalat ja muut laitokset
Kaikenkokoiset
rakennukset

MYYMME
Teräkset, Vanerit
Vaihtolavat ja
Respo
-peräkäräyt

Lapin Metallikierrätys Oy
LAPIN MATERIAALIKIERRÄTYS OY | 010 5740 401
LM RAUTAMYYNTI OY | 010 5740 404
Pappilantie 121, Rovaniemi | lapinmetallikierratys.fi

Tykkää
meistä
FACEBOOKISSA!

facebook.com/omakotilehti

Teksti: Elina Salmi

Hyvin huollettu katto kestää pitkään

Vesikatto on talon tärkein osa, sillä ongelmia syntyy, jos vesi pääsee rakenteisiin. Siksi kattorakenteet on hyvä tarkastaa vähintäänkin pintapuolisesti pari kertaa vuodessa. Kun havaitut puutteet korjataan nopeasti kestää kattokin pidempään.

Yleisimmin käytetyt katon katemateriaalit ovat meillä pelti, tiili ja huopa. Peltikatto kestää vähän rasituksesta riippuen helposti puoli vuosisataa. Tiilikatto puolestaan kestää ainakin saman ajan ja savitiilikatto saat-
taa selvitä käyttökelpoisena satakin vuotta. Huopakatto on lyhytikäisin ja tulee tiensä päähän keskimäärin 25 vuodessa.

Katemateriaalista riippumatta katto pitää tarkastaa ja huoltaa säännöllisesti. Muuten katon käyttöikä laskea dramaattisesti. Katolle kertyy kaikenlaista roskaa varsinkin silloin, jos lä-

hellä on paljon puita. Yksinkertaisin huoltotoimenpide onkin pitää katto puhtaana.

– Uudehkollekin katolle alkaa varjon puolelle kertyä sammalta ja muuta kasvustoa muutamassa vuodessa sen valmistumisen jälkeen. Katolle päätyy helposti myös lehtiä ja risuja. Ne pitää poistaa säännöllisesti, muistuttaa neuvontainsinööri **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus ry:stä.

– Sammaleen ja muun kasvuston poistamiseen voi käyttää siihen erityisesti tarkoitettua ainetta. Se pitää

levittää ehdottomasti kuivaan sammaleeseen eikä muuta tarvitse tehdä. Aine tappaa sammaleen ja se tulee sateiden mukana alas.

– Jos ei halua käyttää torjunta-aineita, voi kasvuston poistaa harjalta ja vedellä. Myös painepesuria voi käyttää, mutta maltillisella teholla, ettei vesi tunkeudu peltien tai tiilien limityksen alle. Huopakatto on muutenkin herkempi vaurioille, joten sen kanssa on oltava vielä varovaisempi.

Katon peseminen säännöllisesti on muutenkin suositeltava huoltotoimenpide. Peseminen tehdään harjalta alaspäin. Viimeiseksi puhdistetaan rännit ja tarkastetaan, että sadevesijärjestelmä toimii moitteettomasti. Jos lika on jo päässyt pinttymään, voi käyttää katonpesuun tarkoitettua pesuainetta.

Kattohommissa oltava aina kaveri

Katon ja rännien puhdistuksen yhteydessä on hyvä tarkastaa silmä-
määräisesti katon kunto ulkopuolelta. Onko peltikaton pinnoite tai maalaus vielä kunnossa tai onko tiilissä halkeamia? Peltikatoilla lämpötilan vaihtelut aiheuttavat metallin lämpölaajenemista ja saa aikaan kiinnitysruuvin tai -naulojen löystymisen ajan mittaan – niitäkin on syytä silmäillä.

Kun on kerran katolle menty,

kannattaa ja pitää samalla tarkastaa kattoturvaluotteiden kiinnitysten kunto, niiden alapuoliset pellit tai kattotiilet ja kaikki läpiviennit. Havaitut viat on korjattava pikimmiten.

On tietysti selvää, että katolle mentäessä on ehdottomasti käytettävä suojavarusteita eli oikein kiinnitettyä turvaköyttä ja -valjaita. Kattohommiin ei myöskään pidä koskaan ryhtyä yksin.

Jos se on mahdollista, kannattaa katon kunto tarkastaa myös alapuolelta, sillä tiili- ja peltikatot eivät koskaan ole sataprosenttisesti vedenpitäviä. Tuulella ja tuiskulla vesi ja lumi menevät pienimmistäkin raoista läpi. Jos vesikaton alla on joko selvä ullakko tai vähintään ryömittävä tila, voi siellä käydä etsimässä mahdollisia vuotoja. Vuotojen etsiminen kannattaa tehdä kunnan sateen aikaan tai heti sen jälkeen.

Samalla voi tarkastaa aluskatteen kunnan.

– Haluaisin korostaa että vesikaton tärkein osa on minun mielestäni aluskate, sillä se pitää veden ja kosteuden poissa kattorakenteista. Vaikka katto olisi tiivis, niin peltikattoon kondensoituu joka tapauksessa vettä ja se valuu aluskatetta pitkin pois rakenteesta. Aluskatetta ei voi huoltaa, vaan jos se pettää, on vaihdettava koko katto, toteaa Jokela.

**ROVANIEMEN
KIINTEISTÖFIX OY**
Paikallista osaamista kilpailukykyisin hinnoin

Pihojen/kiinteistöjen kevätsiivoukset, huollot ja korjaukset

ILMAINEN
arviokäynti!
Soita
040-861 3667

- Huopakattotyöt
- Peltikattojen asennus
- Rakentamispalvelut
- Piharakentaminen
- Julkisivuremontit
- Sisäremontit

kiinteistofix.fi

040 861 3667, info@kiinteistofix.fi

Katon voi huolto-maalata itse

Nyky aikaisten kattopeltien pinnoit-teet kestävät yli 25 vuotta ja itse pel-ti hyvinkin 50 vuotta. Vanhemmat pellit taas on usein maalattu ja maa-laus rapistuu todennäköisesti lyhy-emmassa ajassa kuin mitä itse pelti kestää. Jos maalaus irtoaa, voi katto alkaa ruostua.

– Jos peltikatto on jo alkanut ruos-tua, on huolto auttamatta myöhäs-sä. Kannattaa mieluummin huol-taa silloin, kun pinta on vielä ehjä. Toisaalta vaikka pelti olisi jo alka-nut ruostua, niin se kyllä kestää eh-jänä vielä pitkään. Ruostuminen on siis lähinnä esteettinen haitta. Kat-on tärkein asia on kuitenkin estää veden pääsy rakenteisiin, toteaa Jo-kela.

Katon maalaaminen ei ole halpaa lystiä. Jos katto on jo teknisen käyt-tökänsä ehtopuolella, kannattaa harkita, käyttäkö rahat katon maa-laamiseen vai katon uusimiseen ko-konaan. Katon huoltomaalauksen voi tietysti tehdä itse paikkamaa-lauksena, mutta on hyvä ymmär-tää, että lopputulos on iloisen kir-java. Maalit kun haalistuvat aurin-gon vaikutuksesta joka tapaukses-sa, joten katolla olevan maalin väri ei enää vastaa alkuperäistä värinu-meroa.

Katon maalaukseen pitää käyttää siihen tarkoitettuja maaleja. Pikku-naarmut peittyvät kertamaalauksel-la, peltiin saakka ulottuvat on hyvä maalata kahteen kertaan. Huolto-maalaus tulee todennäköisesti vas-taan parikymmentä vuotta katon valmistumisen jälkeen, mutta jos talo sijaitsee kovin kuormittavalla alueella eli ympäristössä esiintyy esimerkiksi happamia sateita tai on runsaasti nokea, likaa tai suolayh-disteiä, voi maalausväli olla selväs-ti lyhyempi.

Nyky aikaisten teräspeltien pin-noite kestää 30–50 vuotta. Vanhem-mista se on saattanut alkaa irrota ja sen voi pinnoittaa uudelleen. Pin-noittaminen jakaa mielipiteitä – toisten mielestä se on turhaa puu-haa ja rahanhaaskausta, toiset us-kovat sen hyvinkin jatkavan katon ikää vuosikymmenillä. Se kannat-taako peltikatto pinnoittaa uudel-leen, on tapauskohtaista ja jokaisen harkittava itse oman kattonsa koh-dalla.

Tiilikatollekin on omat maalinsa

Peltikattoja on meillä eniten, mutta tiilikattokin on vähintään yhtä hyvä vaihtoehto ja hiljaisempi kuin pel-tikatto. Hyvin tehty ja säännöllises-ti huollettu tiilikatto kestää ainakin siihen saakka, kun tulee muutenkin aika uusia koko katto.

Koska tiili on huokoinen mate-riaali, tarttuvat sammaleet ja muu kasvusto siihen herkemmin kuin peltikattoon. Siksi tiilikatto on puh-

distettava säännöllisesti. Roskat poistetaan joko harjaamalla tai pe-semällä. Taitekohdat – kuten sisä-jiirit ja seinäliitokset – on puhdis-tettava huolella. Rikkoutuneet tiilet tietysti korvataan uusilla mahdolli-simman pian. Siksi onkin hyvä, jos kattotiiliä on vaihtoa varten jonkin verran jemmassa.

Tiilikaton voi myös maalata sii-hen erityisesti kehitetyllä maalilla.

Huopakatto on kohdeltava varoen

Monen talon hattuna on huopakat-to. Huopaa on käytetty paljon julki-sissa rakennuksissa ja se on oikeas-taan ainoa katemateriaali, joka so-veltuu loivalle tai tasakatolle. Huo-pa ei ole hyvin hoidettunakaan yhtä kestävä kuin pelti tai tiili. Sen tekni-nen käyttöikä on noin 25–30 vuotta.

– Huopakatoissa ongelmaksi saat-taa muodostua se, että se on sa-maan aikaan vesikate ja aluskate. Tiiviinä rakenteena se kondensoi vettä huovan alle riippumatta siitä, onko huopa asennettu umpipont-tilaudoituksen vai levytyksen pääl-le. Koska huopa ei läpäise vesihöy-ryä, niin kosteus imeytyy alusraken-teeseen, joka aikojen saatossa alkaa lahota. Huomionarvoista on sekin, että mitä loivempi katto, sen haas-teellisempää on saada katon alle riittävä tuuletus. Tämä lisää huol-lon tarvetta ja lyhentää katon käyt-töikää, sanoo Jokela.

Huopa on melko arka materiaa-li – siksi sitä on kohdeltava hellästi. Pinta rikkoutuu helposti, joten kas-vustoa poistaessa tai kattoa pestes-sä ei pintaa saa hangata liian kovaa, ettei riko huovan pintaa. Jos pese-miseen käyttää painepesuria, on se tehtävä maltillisella paineella.

Jos huopakattoon tulee reikä, on se tietysti paikattava mahdollisim-man pian, jotta isoilta vahingoilta välttyttäisiin. Reiän ympäristö puh-distetaan huolellisesti, siihen levite-tään bitumiliimaa ja laitetaan huo-papaikka. Ilmakuplat poistetaan ja paikan päälle voi vielä ripotella hiekkaa, joka harjataan pois seuraa-vana päivänä.

Meillä Suomessa lumikuormat on rakennusmääräyksissä mitoitet-tu niin, että ne ylittyvät pientaloissa erittäin harvoin. Joskus lumenpois-to voi kuitenkin olla tarpeen erityi-sesti tasakattoisilta tai hyvin loivil-ta katoilta tai siksi, että lumi katolta pudotessaan voisi aiheuttaa vaka-van vaaran sivullisille ohikulkijoil-le. Silloin lumi poistetaan varovasti lapiolla tai lumikolalla ja sitä jäte-tään katolle 10–15 senttimetriä vah-va kerros.

Erityisen varovaisesti pitää toimia huopakatolla, ettei vahingossa riko huovan pintaa. Lunta tai jäätä ei saa huopakatolta yrittää poistaa jää-tuuralla, koska sillä saa lähes var-masti lyötyä reiän katteeseen, vaika olisi kuinka varovainen. ■

KATTOMATTINEN

Asennustyölle jopa
10 vuoden takuu!

Meille laatu on muutakin kuin pintaa – se on kestävyyttä, vastuullisuutta ja huolellista työtä.

Katso sivuiltamme miniopas kattojen huoltoon!

LAPPI JA POHJOIS-POHJANMAA

Katto- ja peltityöt – pienistä projekteista kokonaisuuksiin

- ✓ Rakennuspeltityöt, myös detaljipellitykset
- ✓ Pelti ja huopakatot: uudis- ja remonttikohteet
- ✓ Perinteiset konesaumakatot
- ✓ Kattoturva- ja sadevesijärjestelmät
- ✓ Kattojen huoltopalvelut, myös tiilikatot

Katso kaikki palvelumme sivustoltamme ja pyydä tarjous!

Käyntiosoite: Pulkamontie 3 halli B, 96900 Rovaniemi

Ota yhteyttä! 044 337 0303 • www.kattomattinen.fi

Sadevesijärjestelmät ja kattoturvaluotteet asennettuna

**Soita ja tilaa
veloitukseton
arviokäynti**

Puh. 0400 259 511

Meiltä joustava
Nordea-rahoitus
Jopa 60 kk korotonta maksuaikaa

ARVO
Ei raidoitu eikä ruostu!

Meiltä saat mm. markkinoiden ainoan raidoittumattoman, ruostumattoman ja saumatoman Arvo-alumiinikourun.

Vesivek*

PS-Kouru Oy

Jälleenmyyjä

PS-Kouru Oy
0400-259 511, Rovaniemi

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kotitalousvähennyksen muutos näkyy arjessa

Erilaisia ostopalveluita käytetään nykyisin laajasti niin vanhustenhoidon tukena kuin helpottamaan esimerkiksi lapsiperheiden arkea. Vuoden alussa voimaan tullut kotitalousvähennys iskee kuitenkin lujaa palveluja tarjoaviin yrityksiin.

Kotitalousvähennys pieneni tuntuvasti vuoden alusta lähtien. Siinä missä remonttitöistä saatavan vähennyksen enimmäismäärä oli aiemmin 2 250 euroa, ja kotitalous-, hoiva- ja hoitotöistä saatavan vähennyksen enimmäismäärä 3 500 euroa, jatkossa näistä kaikista voi saada vähennystä enintään 1 600 euroa per henkilö. Myös vähennysprosentit muuttuivat: jos työn ostaa yritykseltä, aiemman 40 % sijaan vähennys on nyt 35 % työn osuudesta.

Monilla toimialoilla uudistus otettiin vastaan pettymyksellä. Kotitalousvähennyksen muutosten todettiin näkyvän suoraan palvelujen kysynnässä. Myös esimerkiksi Omakotiliitto otti asiaan kantaa, muistuttaen remontti-innon hiipumisen voivan johtaa omakotitaloissa korjausrästeihin ja niiden myötä pahimmassa ta-

pauksessa lisävaurioihin.

Kotitalousvähennys onkin ollut tärkeässä roolissa, ja monet ovat hyödyntäneet sitä monipuolisesti helpottaakseen arkeaan. Remontti- ja siivouspalveluiden lisäksi kotityöpalveluyrityksiltä hankitaan niin ruoka-ateriapalveluita, pyykkihuoltoa kuin IT-apuakin.

Miten vähennykseen tehdyt muutokset tulevat vaikuttamaan kotityöpalvelua tarjoaviin yrityksiin – ja sen myötä ennen kaikkea asiakkaille tarjottuihin palveluihin?

Ostopalvelut tärkeä osa vanhustenhoitoa

Suomen Kotityöpalveluyhdistys ry:n puheenjohtaja **Eija Lenkkeri** toteaa kotitalousvähennyksellä olevan suuri merkitys heidän alalleen, joka on

käytännössä syntynyt vähennyksen ympärille. Hän lisää, että kotityöpalvelua on toki tehty aina jossain muodossa – suurimmalta osaltaan se ei ole vain ollut niin ammattimaista kuin mitä siitä kotitalousvähennyksen myötä tuli.

– Suurin osa on tietysti siivoamista tai kodin kunnostamista. Sitten on jonkin verran ruoka-ateriapalveluita, tekstiilipalvelua, pyykkihuoltoa ja IT-palveluita, hän kertoo.

Palvelut voivat sisältää myös monipuolista avustamista niin toiminoissa kotona kuin kodin ulkopuolellakin.

– Käydään kaupassa yhdessä ja esimerkiksi hautausmaalla vanhuksen kanssa. Se on iso juttu vanhukselle, jos ei ole omaisia.

Yrityksiltä ostettujen palvelujen merkitys onkin korostunut erityisesti

vanhustenhoidossa. Nykytilanteessa laitoshoidon sijaan ikäihmiset pyrittään usein hoitamaan kotonaan.

– Pyritään siihen, että vanhus voisi asua kotona. Mutta se palvelu, mitä kunnat tuottavat, ei riitä siihen että voi asua kotona. Siihen ostetaan lisäksi muita palveluja, Lenkkeri huomauttaa.

Asiakkaat karsineet tilauksia vähennyksen heikennyttyä

Kotitalousvähennyksen muutos tapahtuikin tilanteessa, jossa monien asiakkaiden palveluntarve on yleisesti kasvussa.

– Nyt kun vähennys on pienentynyt prosentuaalisesti ja yläraja madaltunut, kentällä on tapahtunut jo sitä, että palveluita ostetaan todella

paljon vähemmän, Lenkkeri kertoo.

Hän toteaa asian nousseen esille keskusteluissa jäsenyrittäjien ja yhdistyksen hallituksen jäsenten kanssa. Iäkkäiden asiakkaiden lapset ovat jopa ilmoittaneet, etteivät nämä saisi enää ottaa palveluita kustannusten noustua. Esimerkiksi siivoamisen vanhuksen luona on sen sijaan saatettu siirtää lapsenlapselle.

– Yksi yrittäjä kertoi, että nyt ovat ihan lapsiperheet lopettaneet siivoukset tai vähentäneet siivouskertoja. Jos on käyty joka viikko, nyt käydään joka toinen viikko tai kerran kuukaudessa.

Jos 4–5-henkisessä perheessä käydään siivoamassa vain kerran kuussa, se myös näkyy arjessa, Lenkkeri huomauttaa. Pahimmillaan se lisää perheenjäsenen kuormitusta ja aiheuttaa eripuraa.

– Kotitalousvähennysoikeutta pitäisi laajentaa niin, että vanhemmat pystyisivät ostamaan lapsille palveluja ja tukemaan arkea.

Vaarana harmaan talouden kasvu

Kotitalousvähennyksen muutoksen aiheuttamat vaikutukset olivat havaittavissa yritysten toiminnassa jo viime vuoden lopussa. Ne osuivat etenkin henkilöstöön.

– Jo silloin kun tuli tieto, että kotitalousvähennys tippuu näin paljon, on annettu lomautusvaroituksia, Lenkkeri kertoo.

Hän kertoo yritysten tehneen viime vuoden puolella enää vain määraaikaisia työsopimuksia ja ryhtyneen myös eläkejärjestelyihin. Jos asiakkaat lakkauttavat sopimuksia tai supistavat ostamiaan palveluita jatkossa samaa tahtia kuin nyt, odotettavissa onkin kylmää kyytiä.

Riskinä on etenkin harmaan talouden kasvu. Lenkkeri toteaa sen näkyvän jo pääkaupunkiseudulla.

– Tehdään pimeästi ja yrittäjiltä kysytään jo, teetkö ilman laskua, puhtaana käteen. Siinä jää tulematta yritysveroa, henkilöstöveroa ja myös ALVit jäävät tulematta, hän luettelee.

– Puhuimme jo ennen kuin tämä päätös nuijittiin läpi, että kukaan ei ole laskenut sitä, mikä vaikutus sillä on, kun jää verokertymät tulematta.

Kaikkoavatko pienyritykset harvaan asutuilta alueilta?

Kotitalousvähennyksen muutoksen koko vaikutukset kotityöpalvelualaan jäävät kuitenkin vielä nähtäväksi. Lenkkeri ounastelee sen joltavan esimerkiksi maaseudulla monien yritysten toiminnan loppumiseen.

– Varsinkin yksinyrittäjät tulevat miettimään vakavasti, että onko tämä enää kannattavaa.

Jos toiminta ei ole kannattavaa tai asiakkaita joudutaan haalimaan pitkien pitäjiä, ei ole enää taloudellista mahdollisuutta pyörittää yritystoimintaa.

Hän peräänkuuluttaa alan yrityksiltä kykyä miettiä, voitaisiinko palveluita muokata tai muotoilla uusiksi vastaamaan tämän hetken haasteisiin.

– Varsinkin nämä, jotka tarjoavat kotisiivousta tai joilla on mahdollisuus koti toimistosiivoukseen, ovat laajentaneet ja lähteneet markkinoimaan palveluitaan yrityspuolelle.

Palveluiden merkitys arjessa säilyy suurena

Kun kotitalousvähennystä pienennettiin edellisen kerran vuonna 2020, muutos astui voimaan niin ikään vuoden alussa, muistuttaa Lenkkeri. Hän kertoo vaikutusten olleen tuolloin aluksi samanlaisia kuin tälläkin kertaa: tammi-helmikuussa asiakkaat vähensivät palveluiden ostamista.

– Ei ostettu palveluita ja supistettiin käyntejä. Mutta asiakkaat huomasivat sen, mikä vaikutus sillä oli arkeen, ja sitten tuli maaliskuuhuu. Yksikin yrittäjä sanoi, ettei ollut ikinä rekrytoinut niin paljon henkilöstöä kerralla, kuin silloin.

Ostopalveluiden merkitys oman arjen helpottamisessa konkretisoituu etenkin silloin, kun niitä ei enää hankita entiseen tahtiin. Lenkkeri toteaa ajan olevan kuitenkin monille taloudellisesti haastava ja hintojen yleisesti nousussa, joten samanlaisesta ilmiöstä ei ole odotettavissa. Pelkona onkin, että jatkossa noita tärkeitä palveluita ryhdytään hankkimaan pimeästi.

Eläkettä saavan hoitotuki

Eläkettä saavan hoitotuki on tarkoitettu helpottamaan sairaan tai vammaisen eläkkeensaajan kotona asumista ja siellä tapahtuvaa hoitoa. Tuki korvaa osin myös toimintakyvyn heikentymisestä aiheutuvia kustannuksia. Toimintakyvyn tulee olla heikentynyt sairauden tai vamman vuoksi yhtäjaksoisesti vähintään vuoden ajan.

Hoitotuki maksetaan avuntarpeen, ohjauksen ja valvonnan tarpeen perusteella kolmeen ryhmään porrastettuna:

- 1. Perushoitotuki (84,17 €/kk): Viikoittainen avuntarve tai ohjauksen ja valvonnan tarve henkilökohtaisissa toiminnoissa. Sokealla ja liikuntakyvyttömällä on aina oikeus vähintään perushoitotukeen.
- 2. Korotettu hoitotuki (183,36 €/kk): Jokapäiväinen aikaa vievää avun tarve useissa henkilökohtaisissa toiminnoissa tai säännöllinen ohjauksen ja valvonnan tarve.
- 3. Ylin hoitotuki (387,73 €/kk): Ympärivuorokautinen tarve toisen henkilön hoitoon ja valvontaan.

Palveluseteli

Palvelusetelin tarkoituksena on lisätä asiakkaan valinnanmahdollisuuksia sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvinvointialue päättää, ottaako se palvelusetelin käyttöön sekä mihin palveluihin ja missä laajuudessa seteliä käytetään. Hyvinvointialue päättää myös, onko palveluseteli tulosidonnainen vai kaikille käyttäjille samansuuruinen.

Asiakkaalla on aina oikeus kieltäytyä palvelusetelistä. Tällöin hyvinvointialueen on ohjattava hänet muilla tavoin järjestettyyn palveluun. Asiakkaalla ei ole oikeutta vaatia palveluseteliä. Asiakkaan palvelun ja hoidon tarve on arvioitava sekä laadittava palvelusuunnitelma ennen palvelusetelin myöntämistä.

Palvelusetelin arvon tulee olla asiakkaan kannalta kohutuullinen. Maksuttomaksi säädettävistä palveluista ei saa jäädä maksettavaksi omavastuusuutta.

Sosiaalipalveluja voi saada arvonlisäverottomasti

Jos toimintakyky on heikentynyt esimerkiksi iän, vamman tai sairauden takia, sosiaalihuoltopalveluja on mahdollista saada arvonlisäverottomasti. Toimintakykyarvion tekemiseen ei tarvita lääkärintodistusta. Mahdollisia arvonlisäverottomia palveluja ovat:

- 1. Kodinhoitopalvelut: siivous, ruuanlaitto, pyykinpesu ja muut päivittäiset askareet
- 2. Henkilökohtainen avustaminen: pukeutuminen, peseytyminen, lääkehoito ja muiden päivittäisten toimintojen avustaminen
- 3. Asiointipalvelut: kaupassa käynti, pankkiasiat ja muut ulkopuoliset asioinnit avustajan kanssa tai hänen toimestaan
- 4. Seurapalvelut: sosiaalista kanssakäymistä, ulkoilua ja muita aktiviteetteja

Lähteet: www.elakeliitto.fi, www.senioriliitto.fi, www.kela.fi, www.stm.fi ■

Eläkkeensaajan asumistuki

Eläkkeensaajan asumistuen ehdot muuttuvat vuoden 2025 alussa. Suurin muutos on tulojen ja omaisuuden vaikutuksen kasvaminen.

- Tulojen lisäomavastuu nousee 43,5 %:iin tulorajan ylittävästä osasta (aiemmin 41,3 %). Samalla omaisuusrajat laskevat, ja omaisuudesta laskettava tuloprosentti nousee 15 %:iin (aiemmin 8 %).

- Indeksijäädytys jatkuu, eli asumismenoihin liittyvät enimmäismäärät pysyvät samoina kuin vuonna 2024.

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kroketti on pihapelien klassikko

Kroketin mestaruudesta on miteltä kesästä toiseen monilla pihoililla, enemmän tai vähemmän leikkimielisesti. Ohessa tiivistetty versio Suomen Krokettiliiton koostamista pelisäännöistä tulevan kesän otteluita varten.

Pelialueelle sijoitetaan aloitus- ja maalitolppa, joiden väliin sijoitetaan vapaasti haluttu määrä portteja. Pelin tarkoituksena on kiertää rata omalla pallolla aloitustolpasta maalitolppaan läpäisten kaikki kentän portit oikeassa järjestyksessä ja oikeasta suunnasta. Ensimmäinen pelaaja, joka osuu

pallollaan omalla lyöntivuorollaan maalitolppaan kierrettyään radan, on pelin voittaja.

1. Pelin aloittaja ratkaistaan tarkkuuslyönnillä, jossa pallo yritetään saada sovitusta kohdasta lyödyksi mahdollisimman lähelle lähtötolppaa. Pelaaja, jonka pallo jää lähimmäksi lähtötolppaa, saa ensimmäisenä valita lyöntivuoronsa.

2. Aloituslyönti lyödään enintään 50 cm päästä lähtötolpasta lyöntivuorojen määräämässä järjes-

tyksessä mihin tahansa suuntaan pelialueella. Portin saa läpäistä heti aloituslyönnillä. Portti on läpäisty kun pallo on mennyt oikeasta suunnasta kokonaan portin läpi.

3. Jokainen hyväksytty portin läpäisy tuottaa yhden lisälyönnin, joka tulee käyttää välittömästi samalla vuorolla.

4. Jos portti läpäistään väärästä suunnasta, se täytyy läpäistä oikein päin kahdesti ja lisälyönnin saa vain viimeisestä läpäisystä.

5. Pelaajan osuma omalla pallolla toisen pelaajan palloon (krokeeraus) tuottaa pelaajalle mahdollisuuden lisälyöntiin tai krokeaukseen. Lisälyönti tai krokeaus on suoritettava samalla vuorolla.

6. Krokeauksessa pelaaja siirtää oman pallonsa krokeerattuun palloon kiinni ja lyö omaa palloaan siten, että vastustajan pallo kimpoaa pois. Kroatessa pelaaja voi asettaa oman jalkansa oman pallon päälle.

Lähde: Suomen Krokettiliitto

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon ratkaisu edellisestä lehdestä.

RISTIKKO

SELLU

Niska-
vuoren
kaimat

Kalsarit

Kaasu

SATU

anssi

ROINE

Kepponen

Osake-

Haah-
kasta
otettu

Kerron
sulle...

-1.

Joissakin
Blomqvist

Koomikko
Karri

Kapeikot
ITÄMAA

Sanon
EI ...

IHOKIN

Pal-
kin-
toja

Muta

naama

"ÄITI"

Paah-
token

XL
40

1/7
Pitää

1/50
Söpö

Eläin
Hurma

Välillä
vai-
keaa?
-koku

Paah-
token

Sadot

ajelu

Eläi-
mistä

10-10

Mitäs
kaima?

Iha-
nuus

Tre

Tku
Osakas

Koko-
nainen

Oste-
tut

Tiedot
Väsyä

Lyhyt
Elvy-
tystä

Colt
Arina

Elo-
kuva-

ALAK

VIHJE

-väli

Järki

Teheran

Namit
-1.

Lau-
laja

Räp-
päri

housut

Ääniä

Lallin
uhri

KONELIIKE KORTENIEMI

STIGA

Korteniemeltä kattava valikoima langattomia robottiruohonleikkureita.

Langatonta puutarhanhoitoa vaivattomasti ilman rajalankoja.

Experience
STIGA A 4

999 €

Max. 400 m²

Experience
STIGA A 8

1499 €

Max. 800 m²

Experience
STIGA A 300

1299 €

Max. 450 m²

Experience
STIGA A 500

1499 €

Max. 700 m²

Experience
STIGA A 750

1999 €

Max. 900 m²

Experience
STIGA A 1000

2499 €

Max. 1400 m²

Experience
STIGA A 1500

2799 €

Max. 2500 m²

Expert
STIGA A 3000

3499 €

Max. 4500 m²

Expert
STIGA A 5000

4499 €

Max. 7000 m²

Expert
STIGA A 7500

5399 €

Max. 9000 m²

Expert
STIGA A 10000

6599 €

Max. 12000 m²

Tuo vanha
robottisi

saat uuden
alennuksella

Kampanja voimassa 1.4.-30.6.2025

Autonomiset robottiruohonleikkurit

Jopa 400 €

Kampanja voimassa 1.4.-30.6.2025

Seuraa ilmoitteluaamme: koneliike koneliike www.koneliike.fi

KONELIIKE
KORTENIEMI

Hallitie 3 A, 96320 Rovaniemi - puh. 0207 433 570 - info@koneliike.fi - koneliike.fi

Luotettava lasiliikkeesi Lapissa jo vuodesta 1997

SINÄ UNELMOIT, ME TOTEUTAMME!

- TERASSILASITUKSET • KATTOLASIT
  - SAUNAN LASISEINÄT • KAIDELASIT
  - VÄLITILAN LASIT • PÖYTÄLASIT
- JA PALJON MUUTA...**

Meiltä kaikki lasituotteet mittatilauksena ja asennettuna.

Pyydä tarjous!

LASI- JA LEVYMYYYNTI
HALONEN OY

Menikö
ikkuna rikki?
Me
korjaamme
lasin kuntoon!

016 312 395 • 0400 563 236

WhatsApp / 24h Päivystys 040 5867 317

myynti@lasihalonen.fi • Hallitie 10, 96310 Rovaniemi

www.lasihalonen.fi